

Misija u Srbiji

ORGANIZACIJA ZA EVROPSKU
BEZBEDNOST I SARADNJU

Beogradski centar za ljudska prava

Informisanost i stavovi prema Haškom tribunalu i suđenjima za ratne zločine u Srbiji

April / Jun 2009

Ipsos StrategicPuls

Serbia | Croatia | Slovenia | Bosnia and Herzegovina | Montenegro | Macedonia | Albania

METODOLOGIJA

Istraživanje „licem u lice” u domaćinstvu ispitanika, na reprezentativnom uzorku građana Srbije 16 + godina

Ciljna populacija: građani Srbije stari 16 i više godina. Populacija je definisana na osnovu podataka iz popisa stanovništva 2002, vitalne statistike i podataka o migracijama, kao i procenama broja stanovnika ISM za 2006. godinu

Tip uzorka: troetačni, stratifikovani, slučajni reprezentativni uzorak. Uzorak je povećan za tri grupe od posebnog interesa (građani starosti 16 do 23 godine, Albanci i Bošnjaci/Muslimani) da bi se omogućila pouzdana procena rezultata za te delove populacije i njihovo poređenje sa prosekom za ukupnu populaciju građana Srbije.

Veličina uzorka: 1400 ispitanika

Uzoračka greška: marginalna greška (za pojave sa incidencom od 50%) +/- 3.25%

Istraživanje je realizovano u aprilu i junu 2009.godine

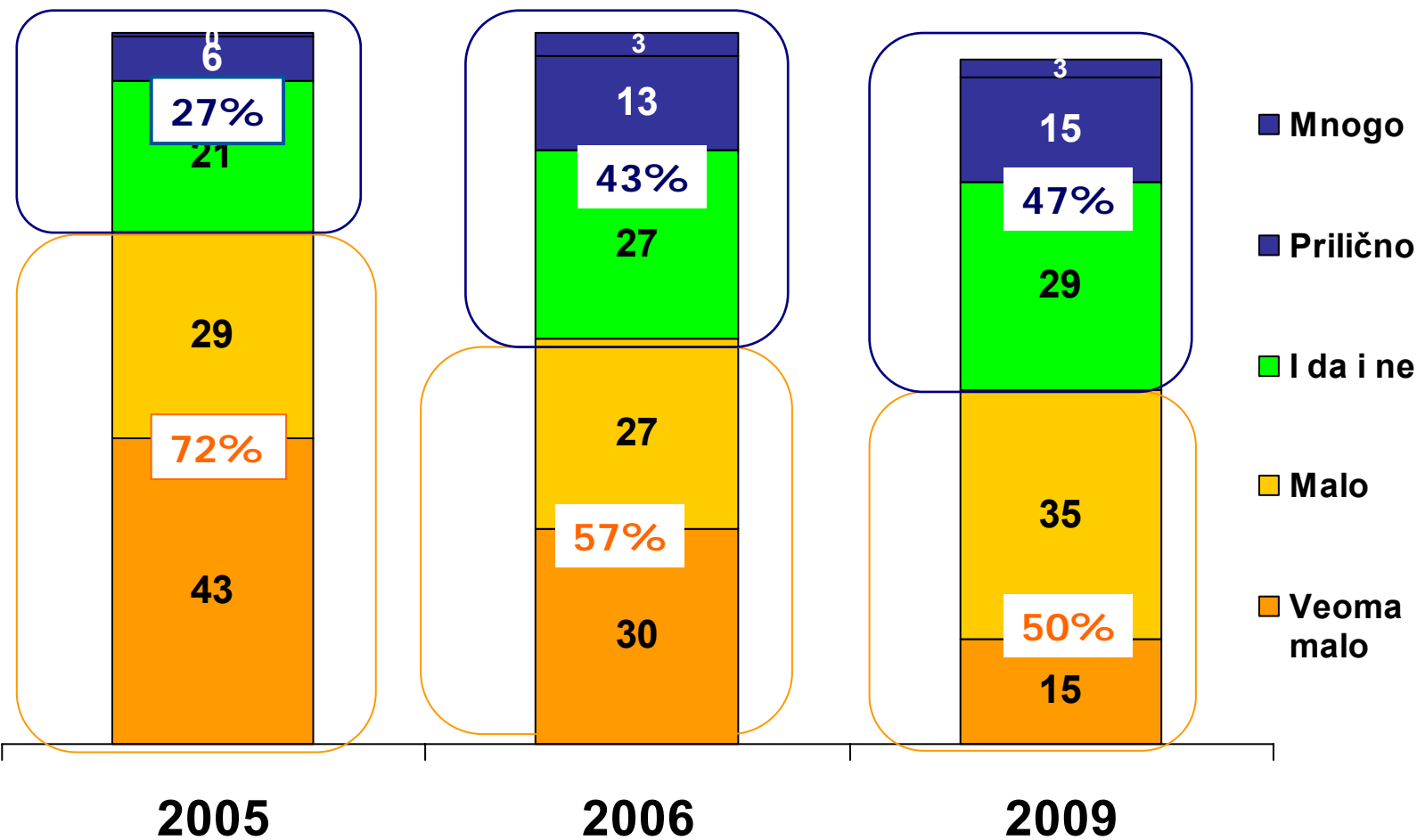
Kad god je to bilo moguće, dobijeni rezultati prikazani su u poređenju sa rezultatima prethodnih istraživanja (2001. do 2006. godine)

SADRŽAJ

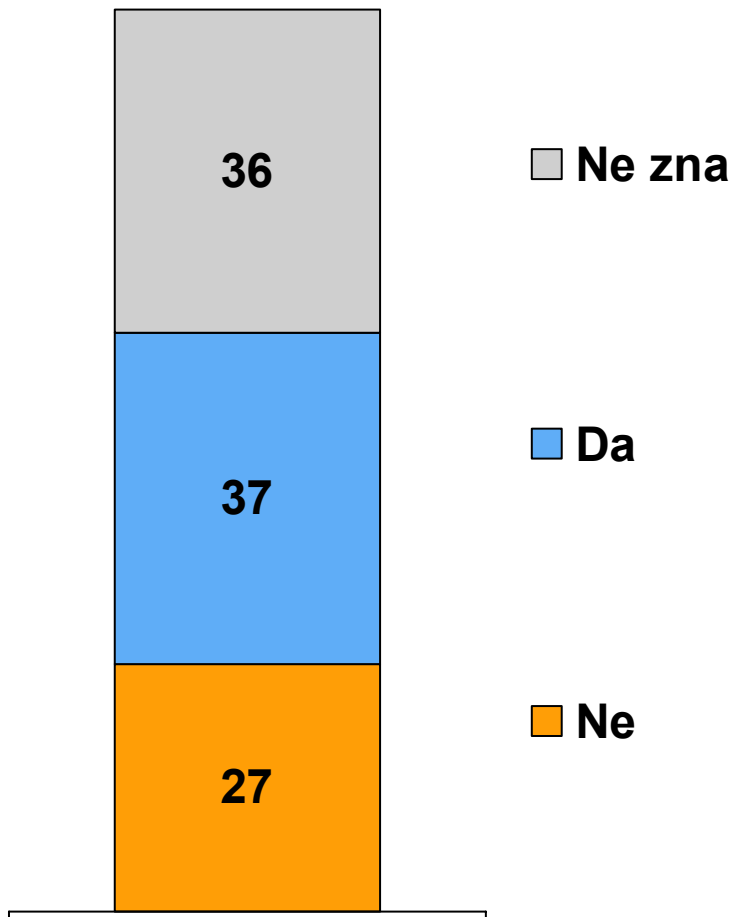
- 1. INFORMISANOST I STAVOVI PREMA HAŠKOM TRIBUNALU*
- 2. INFORMISANOST I STAVOVI PREMA SUĐENJIMA ZA RATNE ZLOČINE U SRBIJI*
- 3. INFORMISANOST I STAVOVI PREMA DOGAĐAJIMA U RATOVIMA 1991 – 1995 I NA KOSOVU*
- 4. ULOGA MEDIJA*
- 5. ODNOS PREMA SUOČAVANJU S DOGAĐAJIMA VEZANIM ZA SUKOBNE NA PROSTORIMA BIVŠE SFRJ*

INFORMISANOST I STAVOVI PREMA HAŠKOM TRIBUNALU

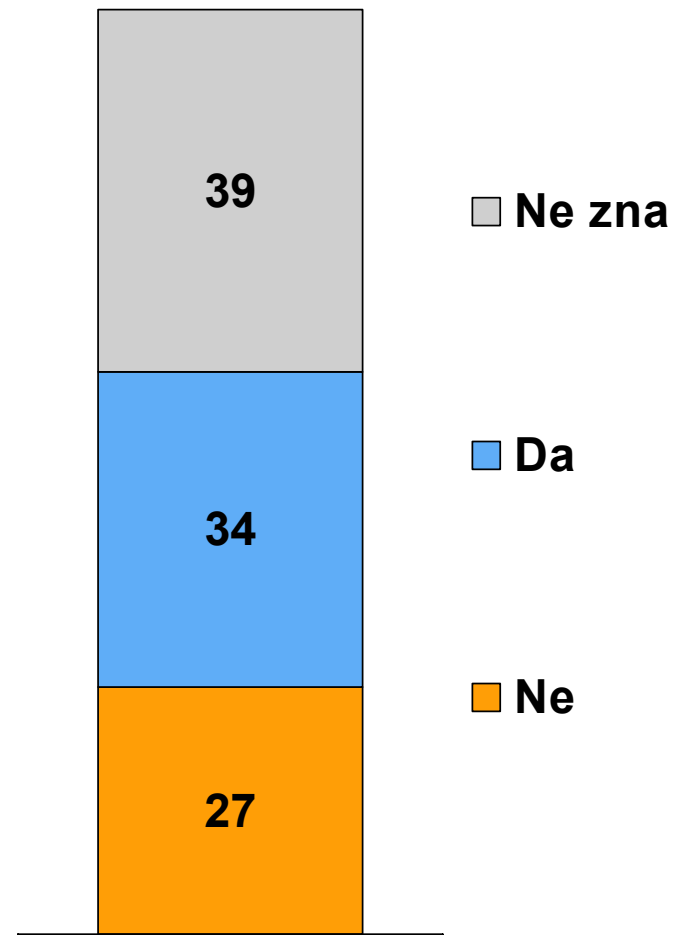
U kojoj meri biste za sebe rekli da ste upoznati sa organizacijom i načinom rada Haškog tribunala ?

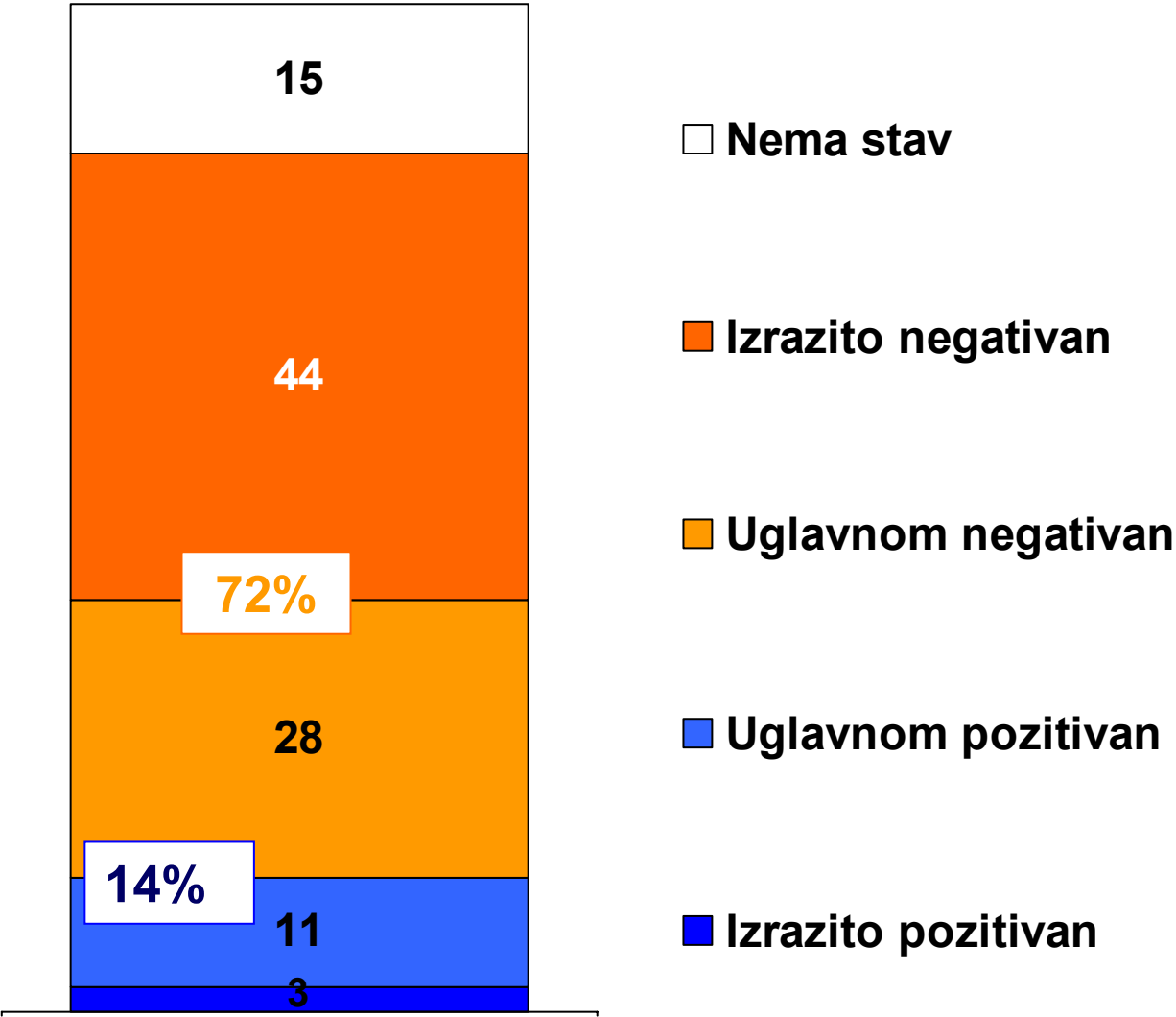
Da li su krivična dela za koja se sudi pred Haškim tribunalom predviđena međunarodnim pravom?

Da li su krivična dela za koja se sudi pred Haškim tribunalom predviđena pravom Srbije?

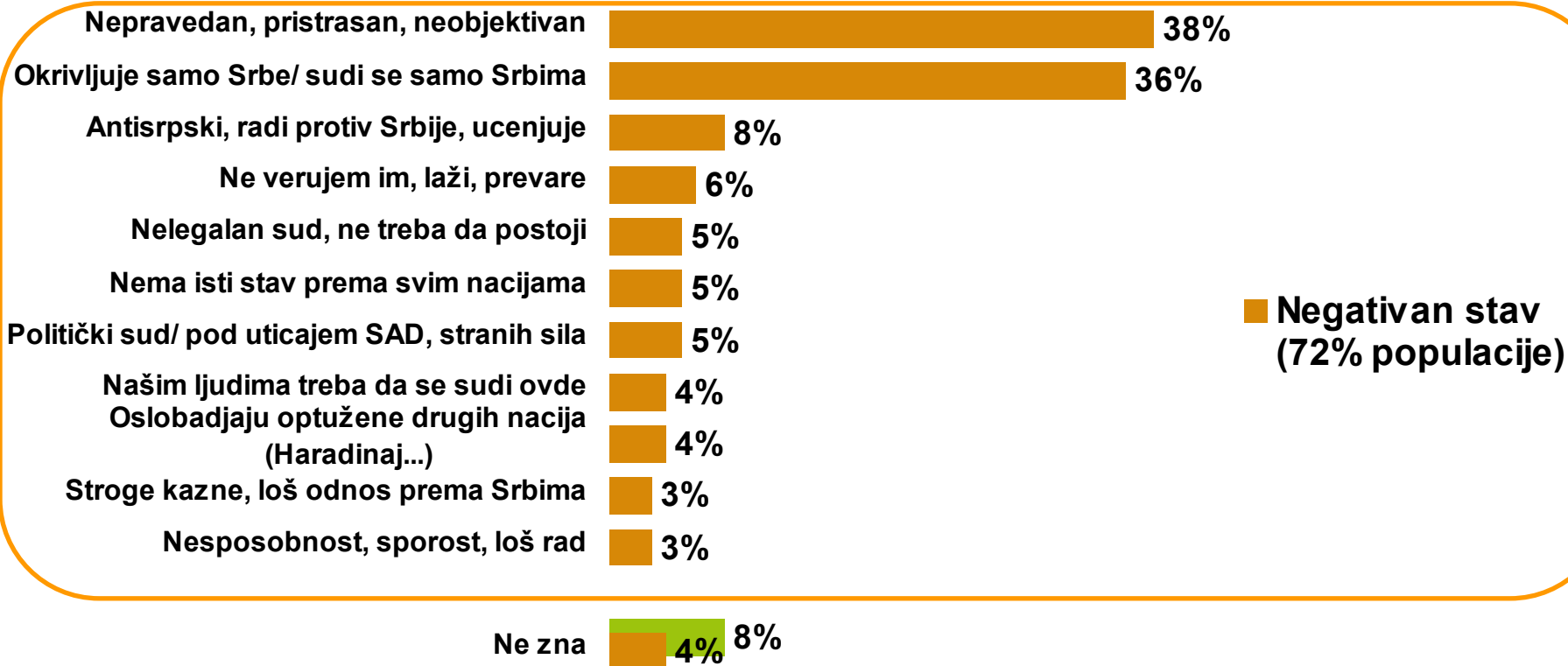
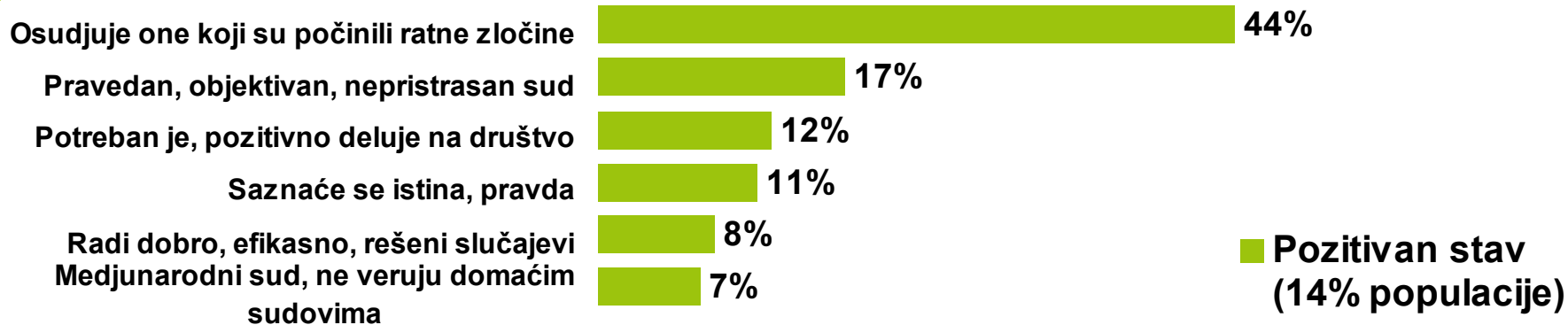

Kakav je vaš stav prema Haškom tribunalu?

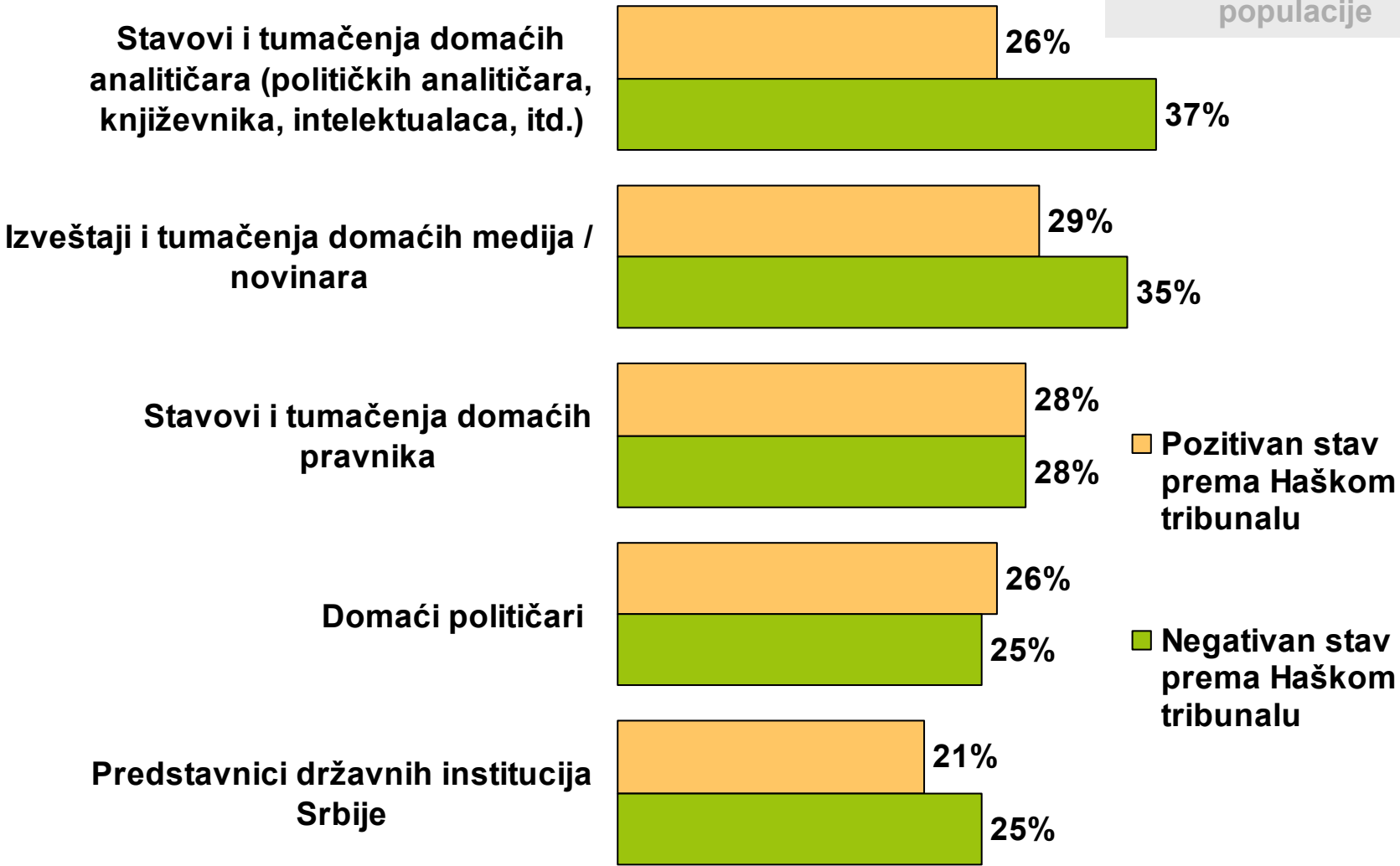
Zašto imate takav stav (navedite razloge)?

Višestruki odgovori; Baza: On koji imaju stav prema Haškom tribunalu, 75% populacija

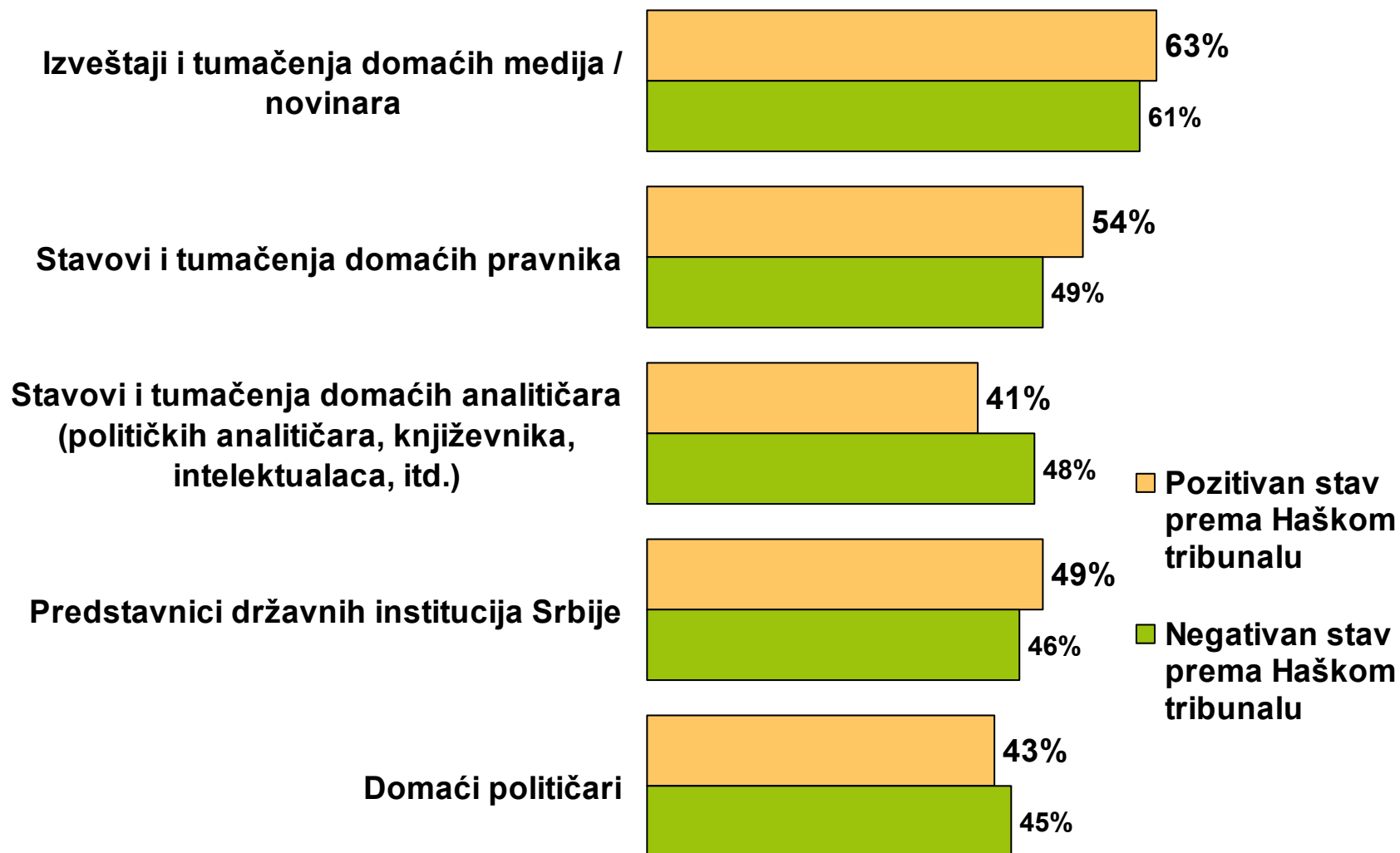
U kojoj meri su stavovi sledećih ljudi i institucija iznesenih u javnosti uticali na vaš stav prema Haškom tribunalu – koliko ste im verovali?

Baza: Oni koji imaju stav prema Haškom tribunalu, 75% populacije

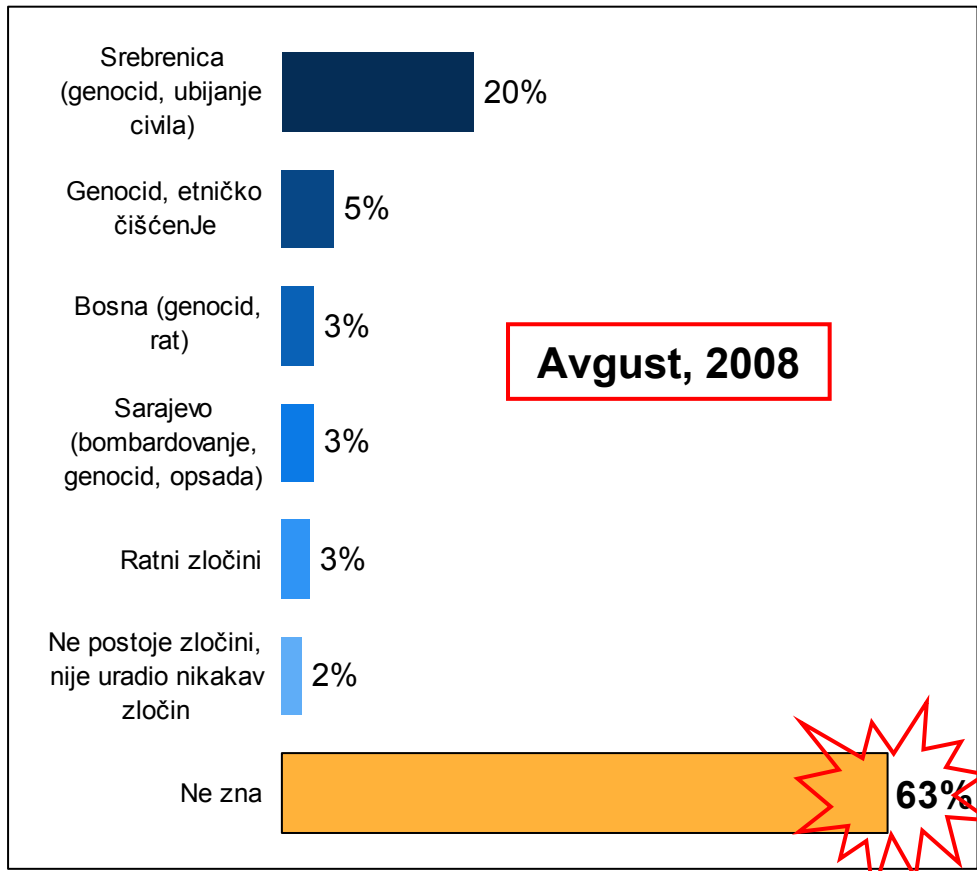
Čiji stavovi su najviše uticali na vas? – Prva tri mesta

Baza: Oni koji imaju stav prema Haškom tribunalu, 75% populacije

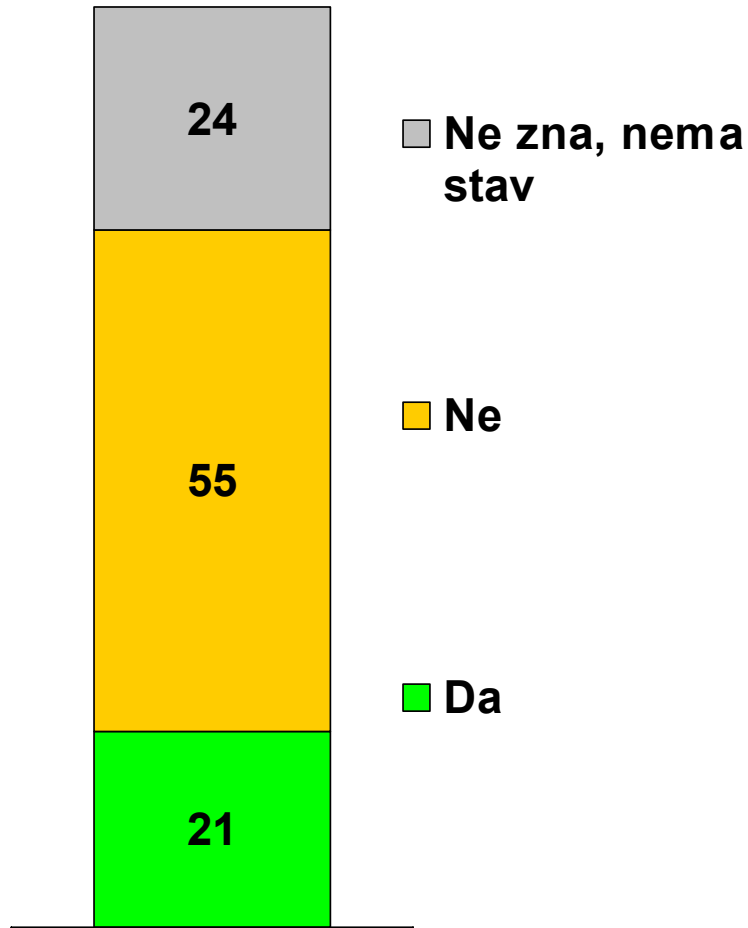

Da li znate za koje zločine je optužen Radovan Karadžić, bez obzira kakav je vaš stav prema tome?

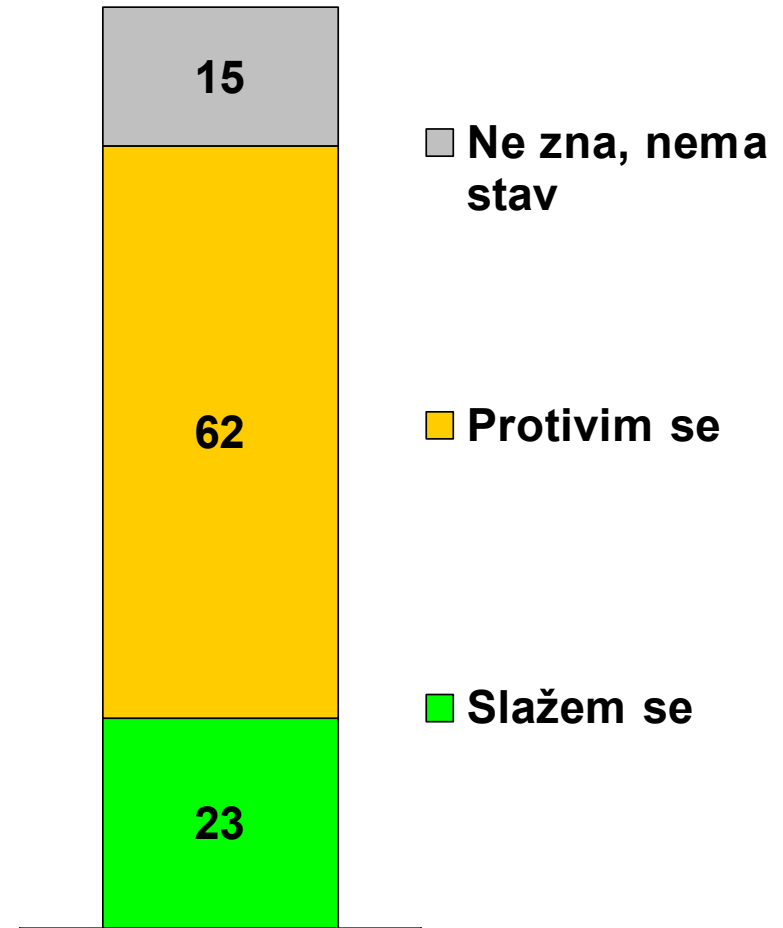
Višestruki, spontano navedeni odgovori

Da li mislite da je Radovan Karadžić odgovoran za zločine za koje je optužen pred Haškim tribunalom?

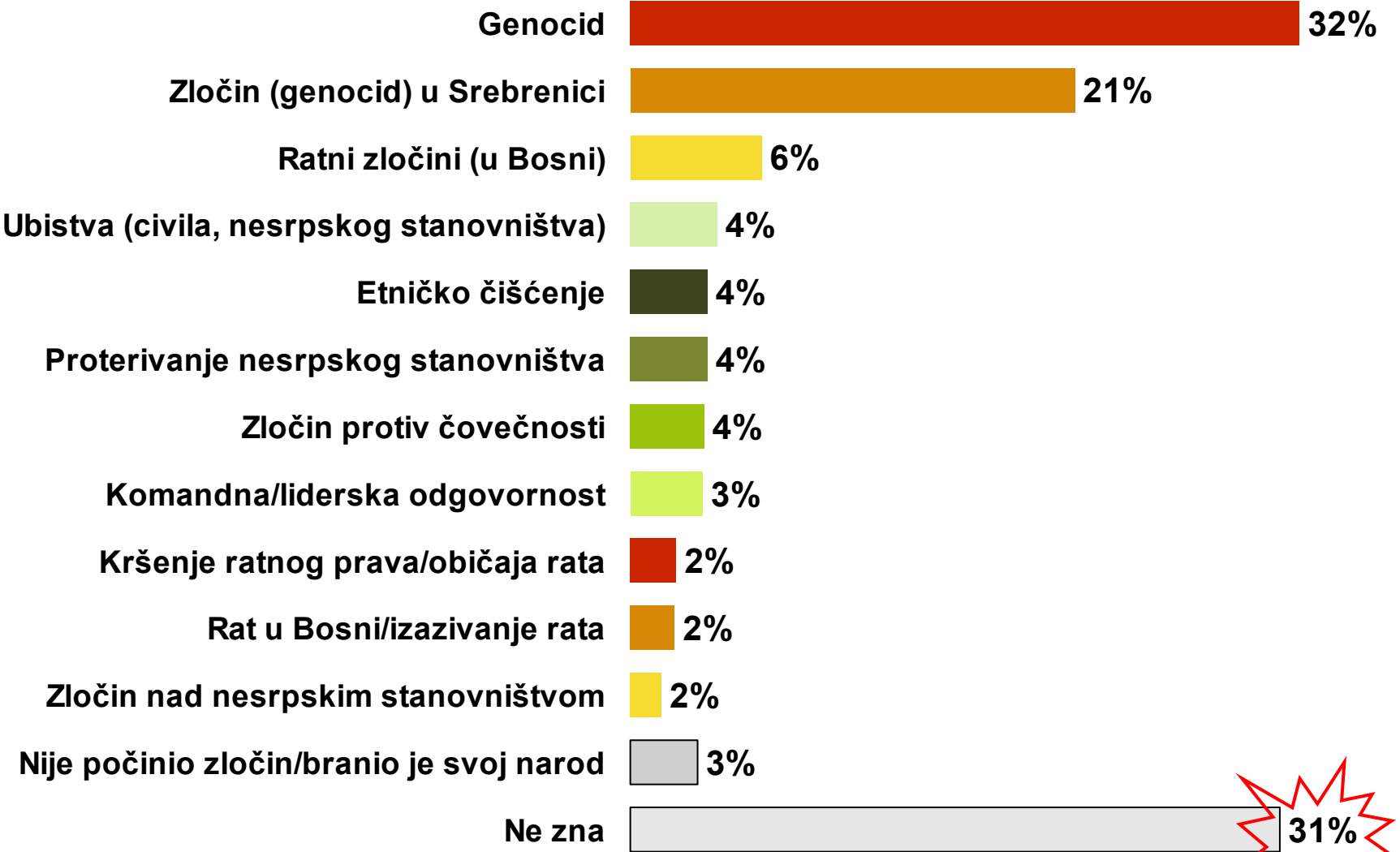

A da li se slažete ili ste protiv toga što je Radovan Karadžić uhapšen i isporučen Hagu?

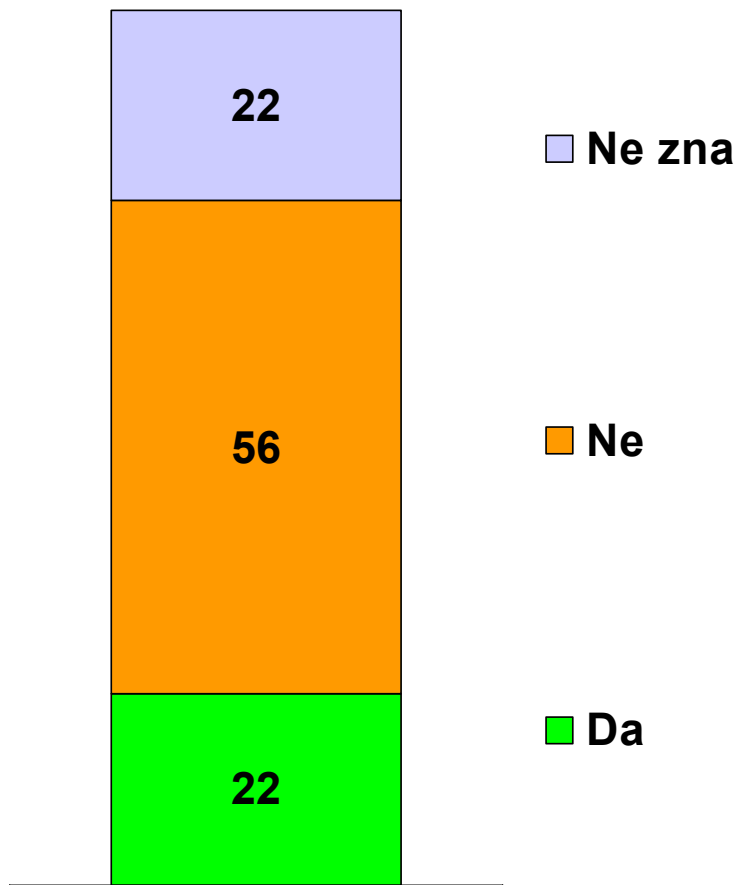

Da li znate za koje zločine je optužen Ratko Mladić, bez obzira kakav je vaš stav prema tome?

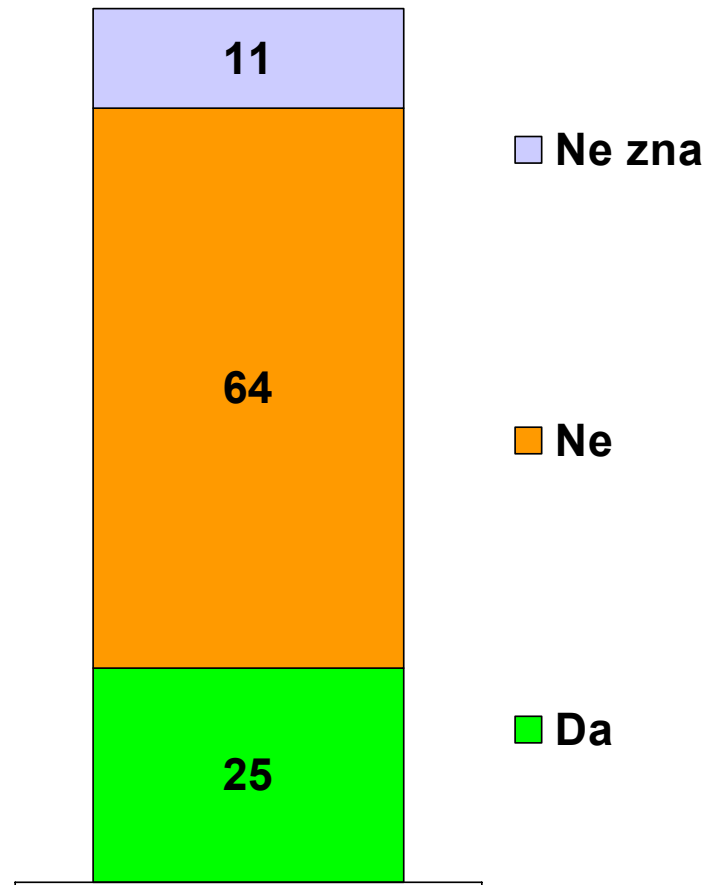
Višestruki, spontano navedeni odgovori

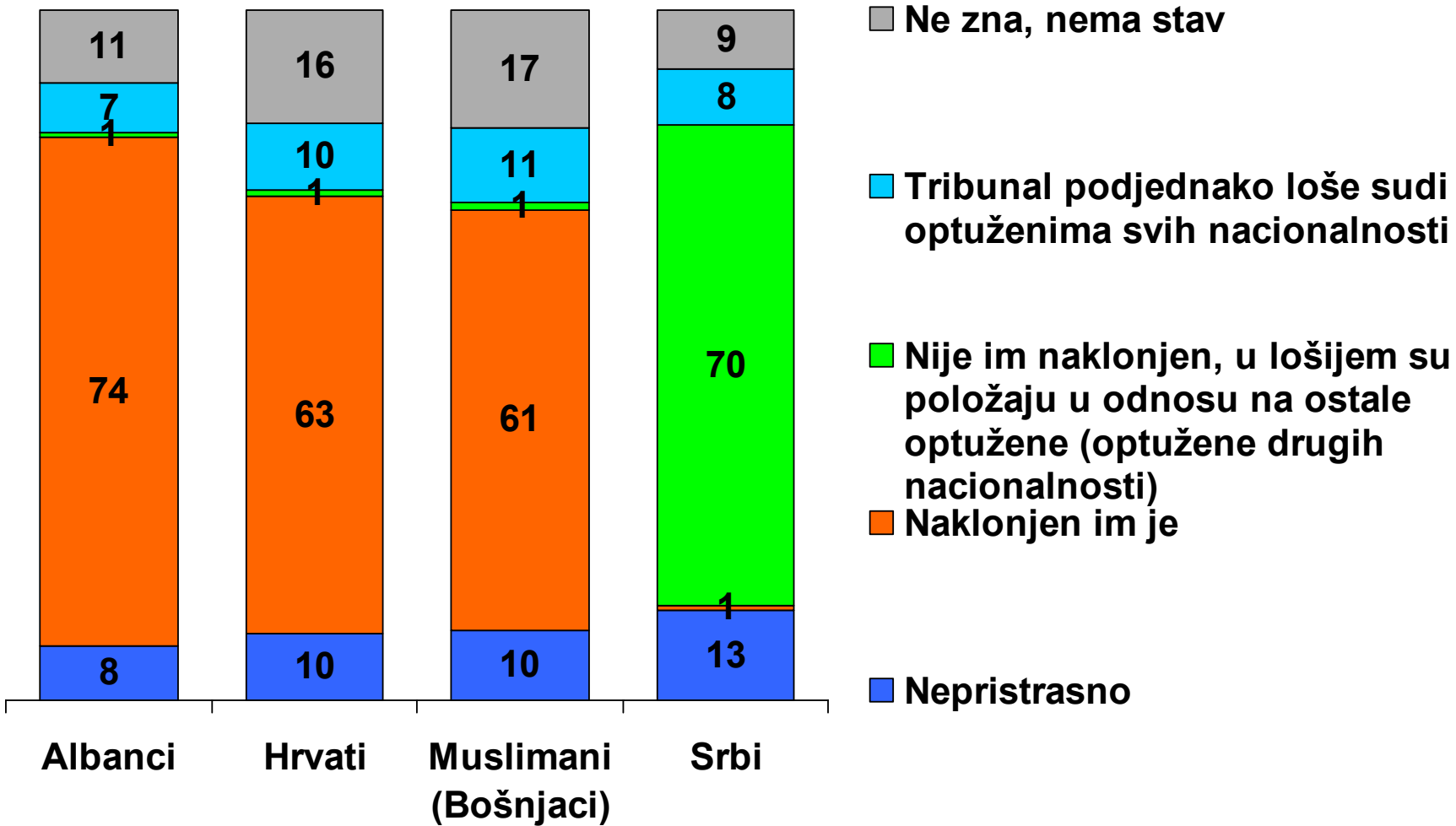
Da li mislite da je Ratko Mladić odgovoran za zločine za koje je optužen pred Haškim tribunalom?

Da li mislite da Ratko Mladić treba da bude uhapšen i izručen Haškom tribunalu?

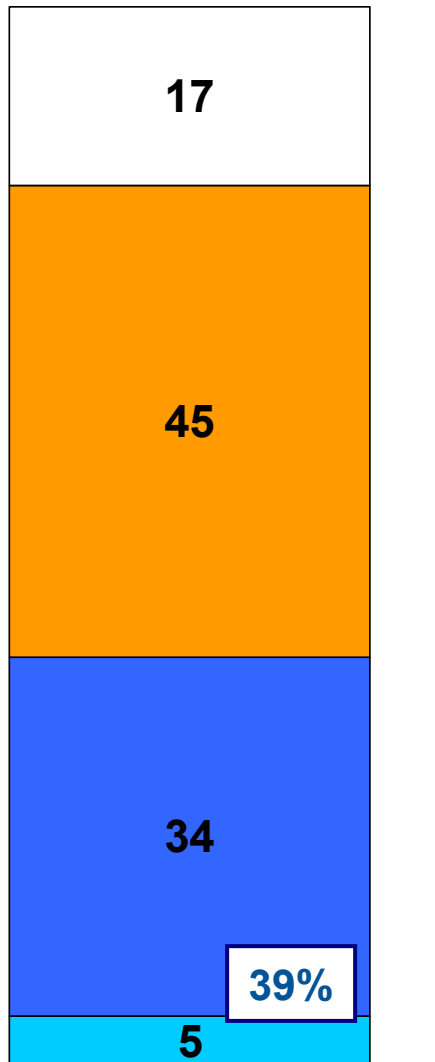

Kako se Haški tribunal odnosi prema optuženima hrvatske, albanske, muslimanske (bošnjacke) i srpske nacionalnosti?

Nacionalnost optuženih

Šta mislite, kako suđenja pred Haškim tribunalom deluju na žrtve ratnih zločina i njihove porodice?

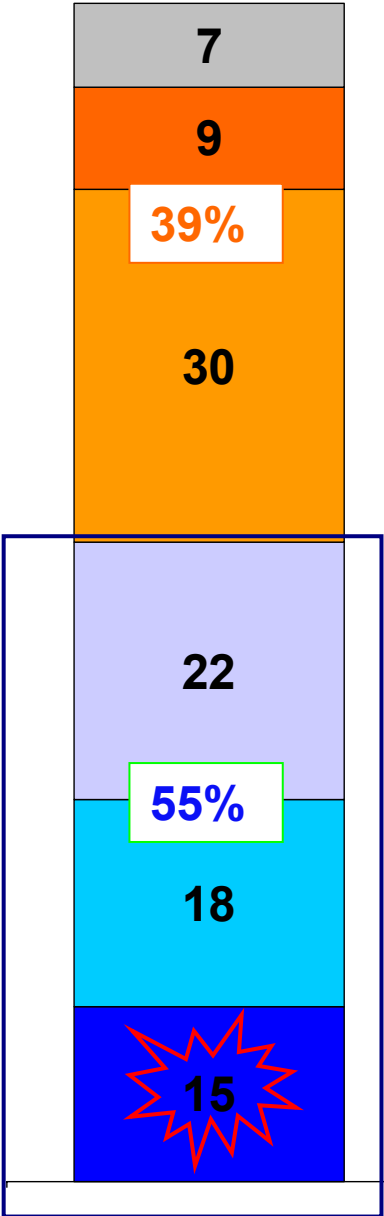
Ne zna, nema stav

Žrtve i njihove porodice ne doživljavaju Haški tribunal kao pravedan, jer se onima od čijih zločina su stradali ili uopšte ne sudi, ili sudi isuviše sporo i blago se kažnjavaju

Suđenja optuženima za zločine pred Haškim tribunalom žrtvama i njihovim porodicama pružaju osećanje da je pravda bar donekle zadovoljena

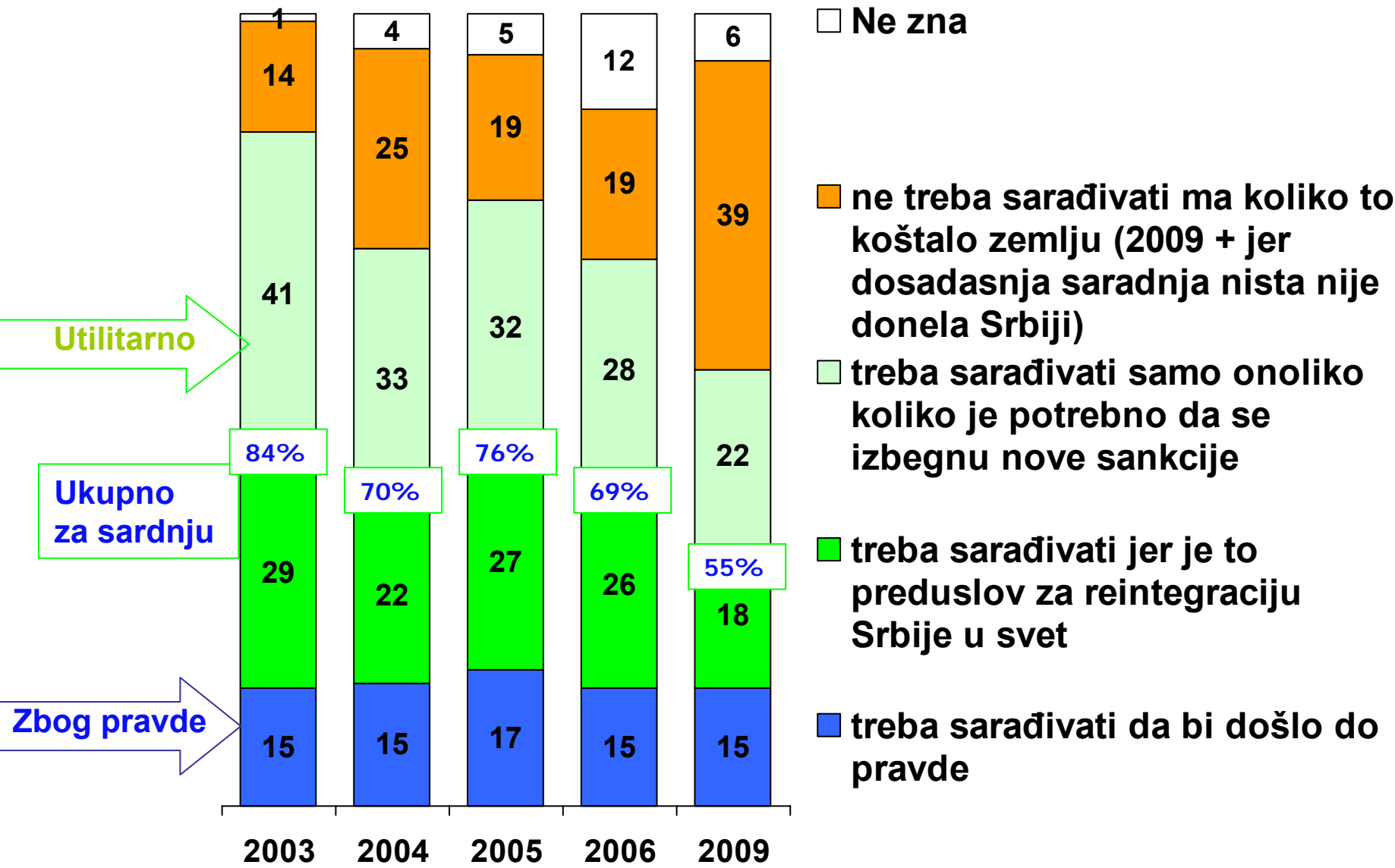
Suđenja optuženima za zločine pred Haškim tribunalom žrtvama i njihovim porodicama pružaju osećanje da je pravda u potpunosti zadovoljena

Kakav je vaš stav prema saradnji Srbije sa Haškim tribunalom? Da li mislite da...

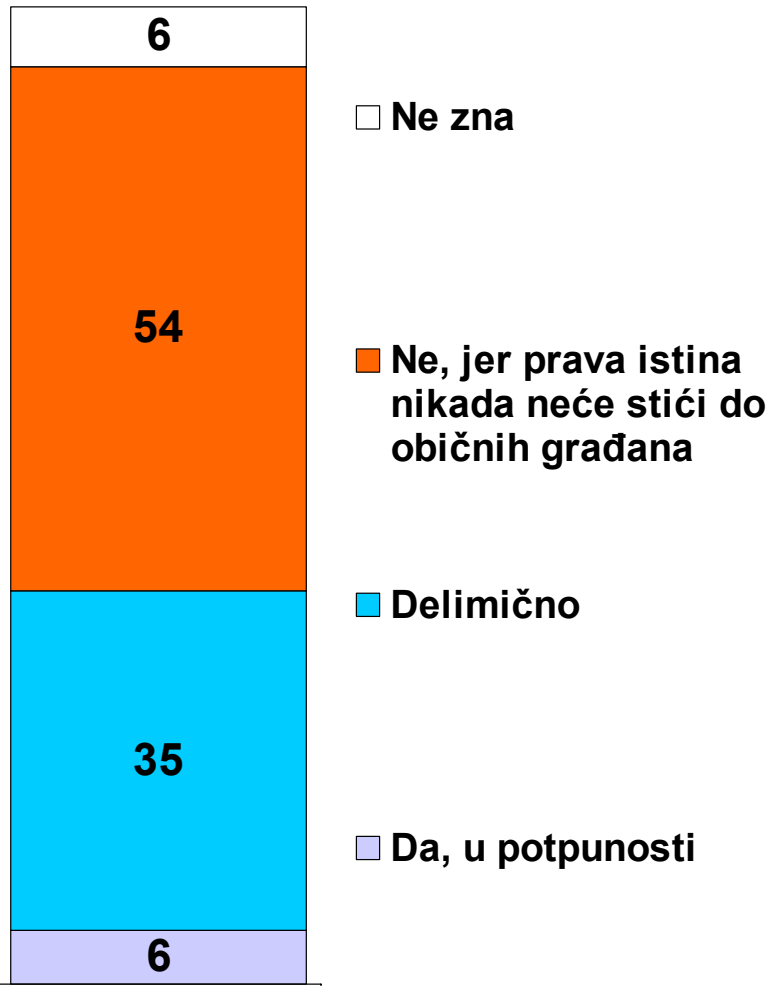

- Ne zna, nema stav
- ...ne treba saradivati, pa ma koliko to koštalo zemlju
- ...ne treba saradivati, jer dosadašnja saradnja nije ništa donela Srbiji
- ...treba saradivati sa Haškim tribunalom samo onoliko koliko je potrebno da se izbegnu nove sankcije
- ...treba saradivati sa Haškim tribunalom jer je to preduslov za pristupanje EU
- ...treba saradivati sa Haškim tribunalom da bi došlo do pravde

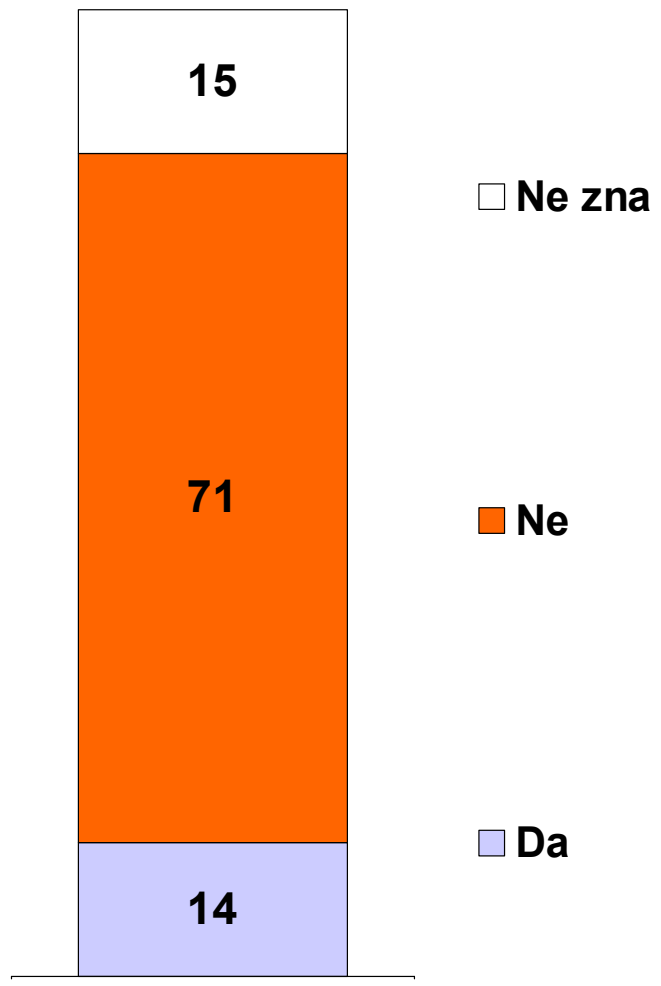
Stavovi prema saradnji Srbije sa Haškim tribunalom, 2003 - 2009

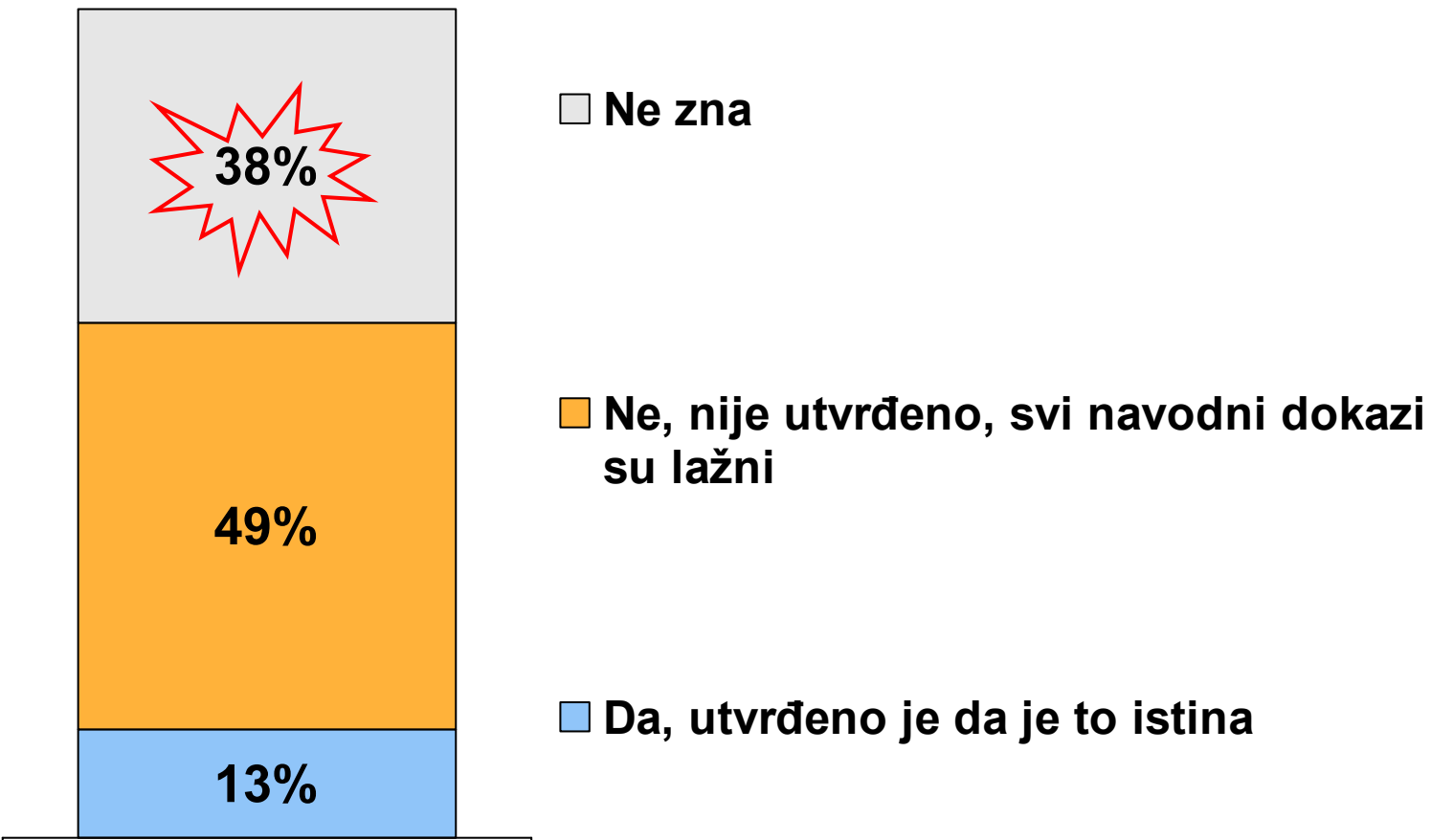
Da li suđenja pred Haškim tribunalom doprinose saznavanju istine o događajima u ratovima na prostoru bivše SFRJ?

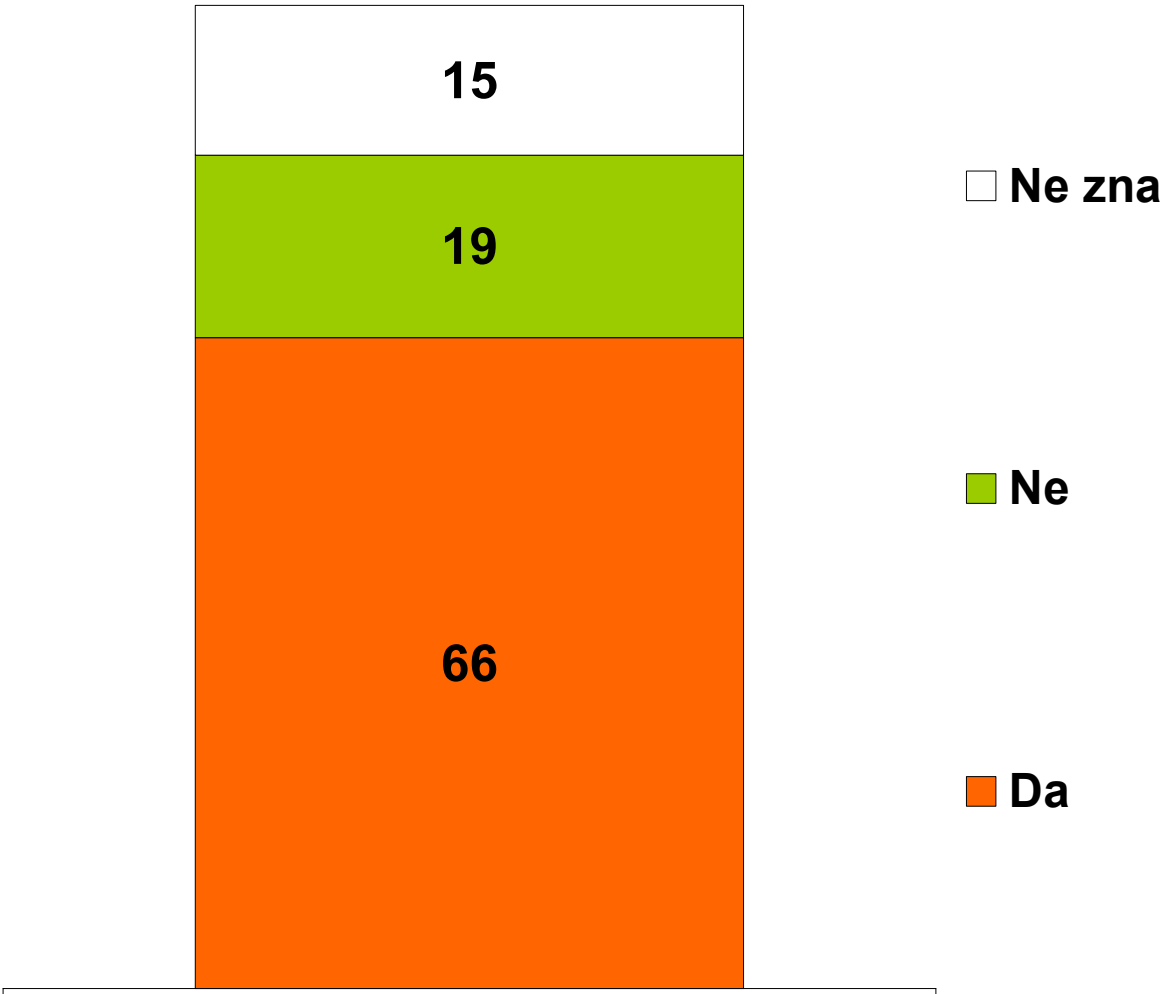
Da li po vašem mišljenju suđenja pred Haškim tribunalom doprinose procesu pomirenja u regionu, na prostoru bivše SFRJ?

Da li je prilikom suđenja Milutinoviću, Šainoviću, Ojdaniću, Pavkoviću, Lazareviću i Lukiću, po vašem mišljenju, utvrđena istina o tome šta se stvarno dešavalo na Kosovu, odnosno da je zaista postojao organizovani progon i ubijanje Albanaca?

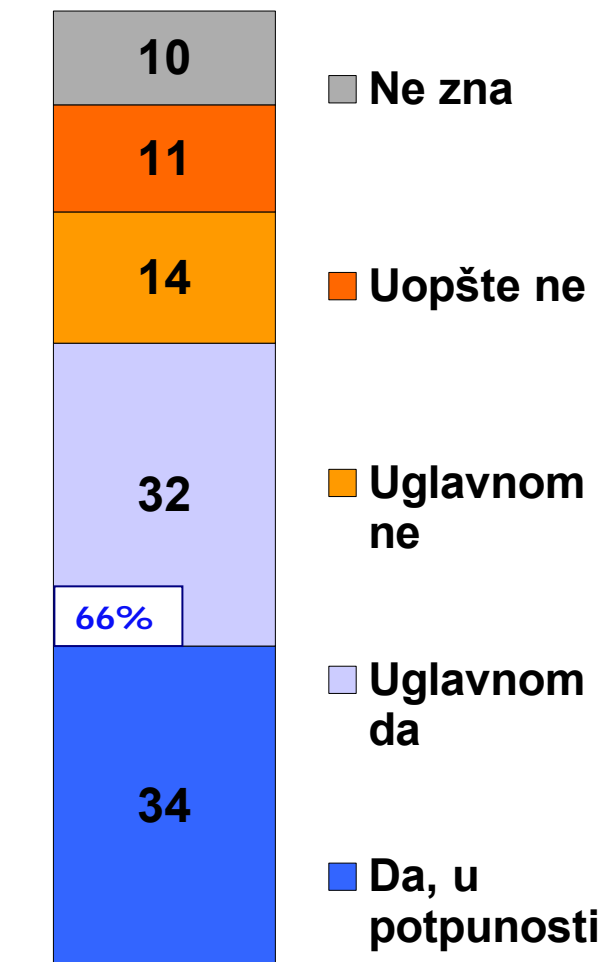

Da li po vašem mišljenju Srbija treba da saraduje sa državama nastalim raspadom SFRJ u vezi sa ratnim zločinima?

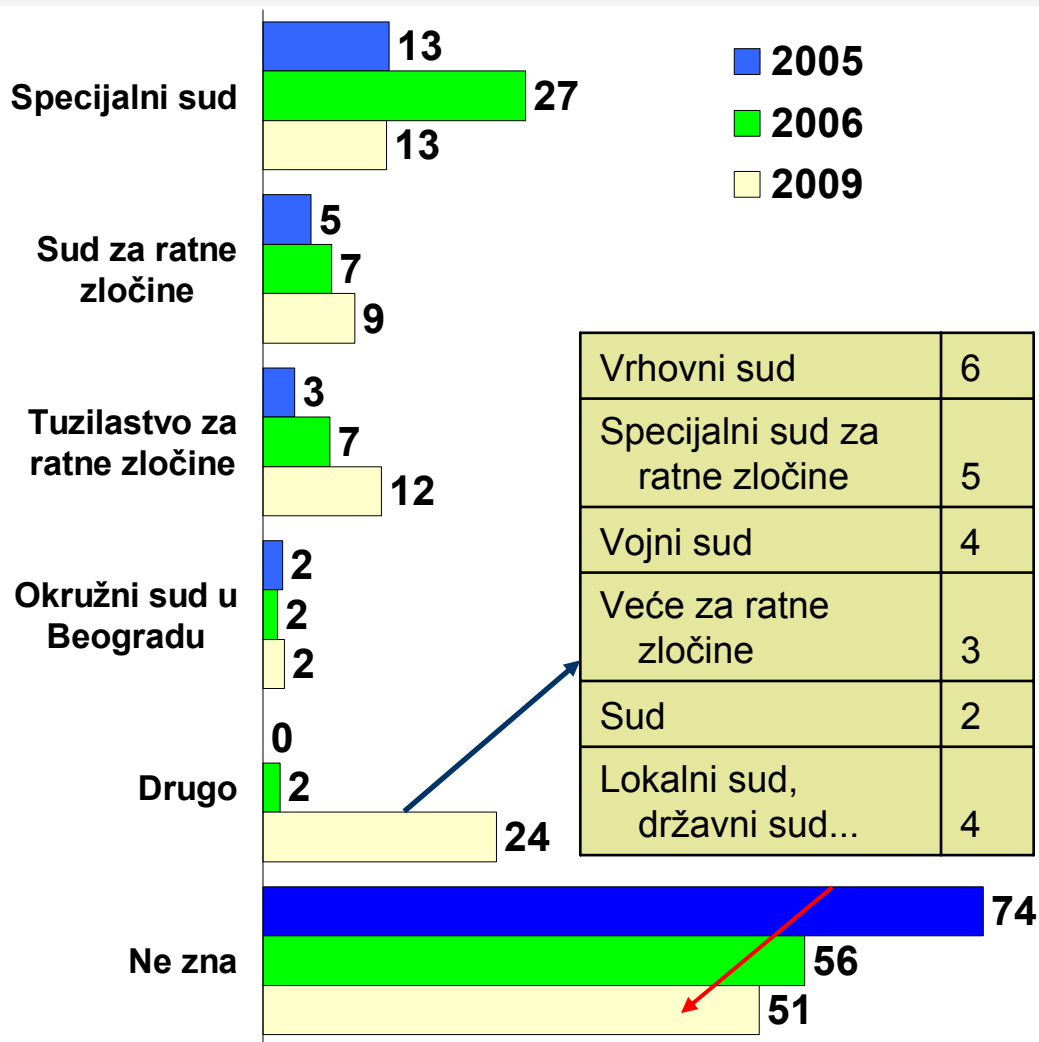

INFORMISANOST I STAVOVI
PREMA SUĐENJIMA ZA RATNE
ZLOČINE PRED PRAVOSUĐEM
SRBIJE

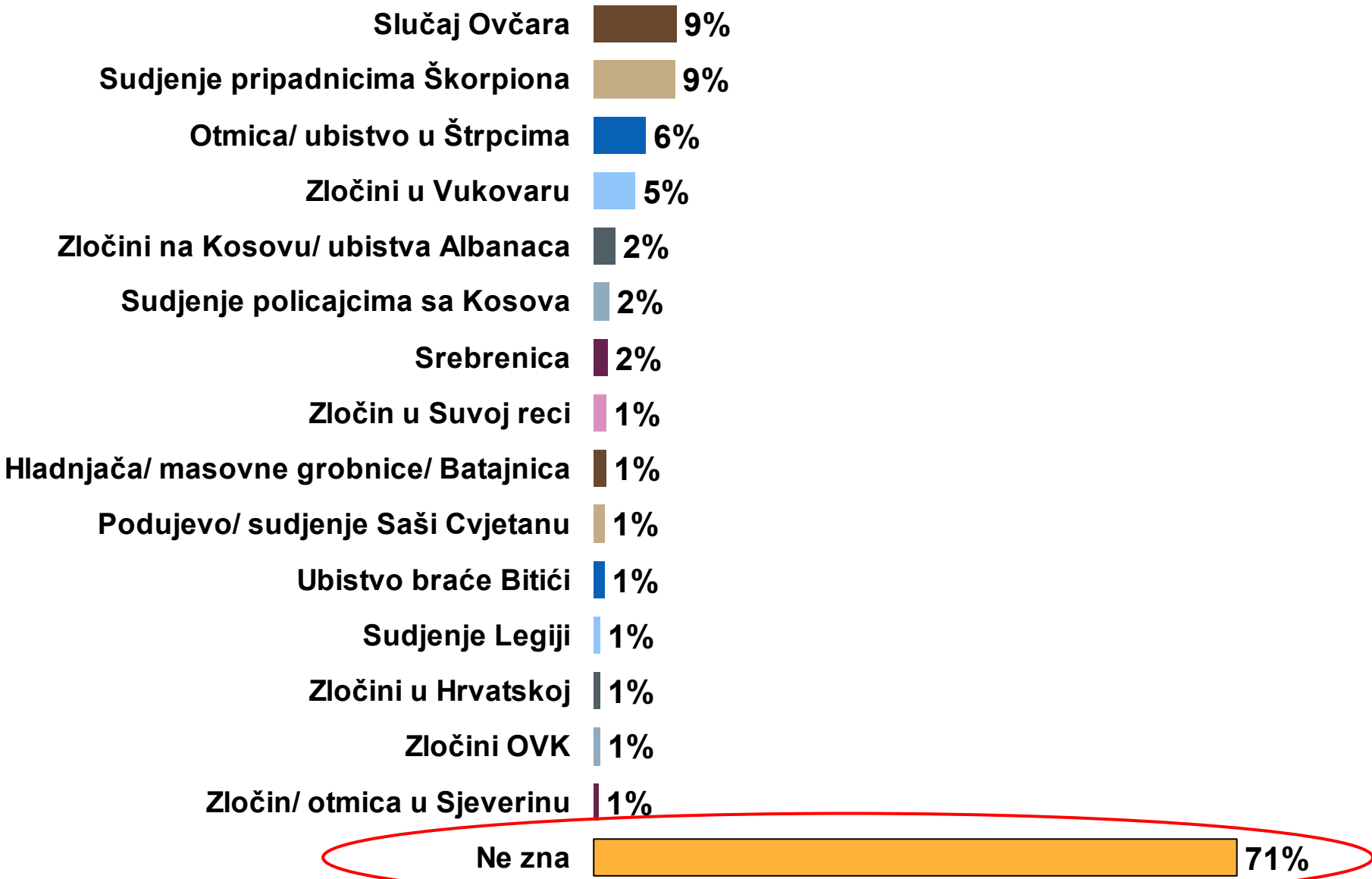
Da li mislite da je pravosudni sistem Republike Srbije sposoban za suđenja za ratne zločine?

Da li biste mogli da navedete neke domaće pravosudne organe za suđenja za ratne zločine?

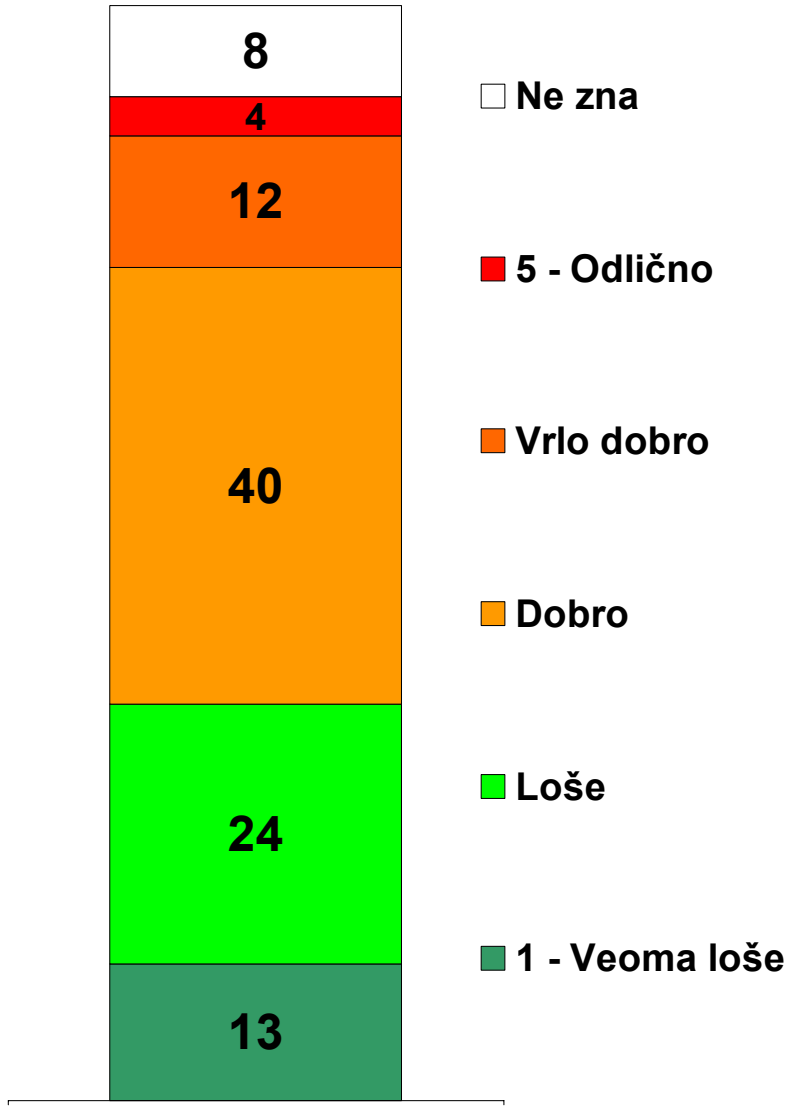
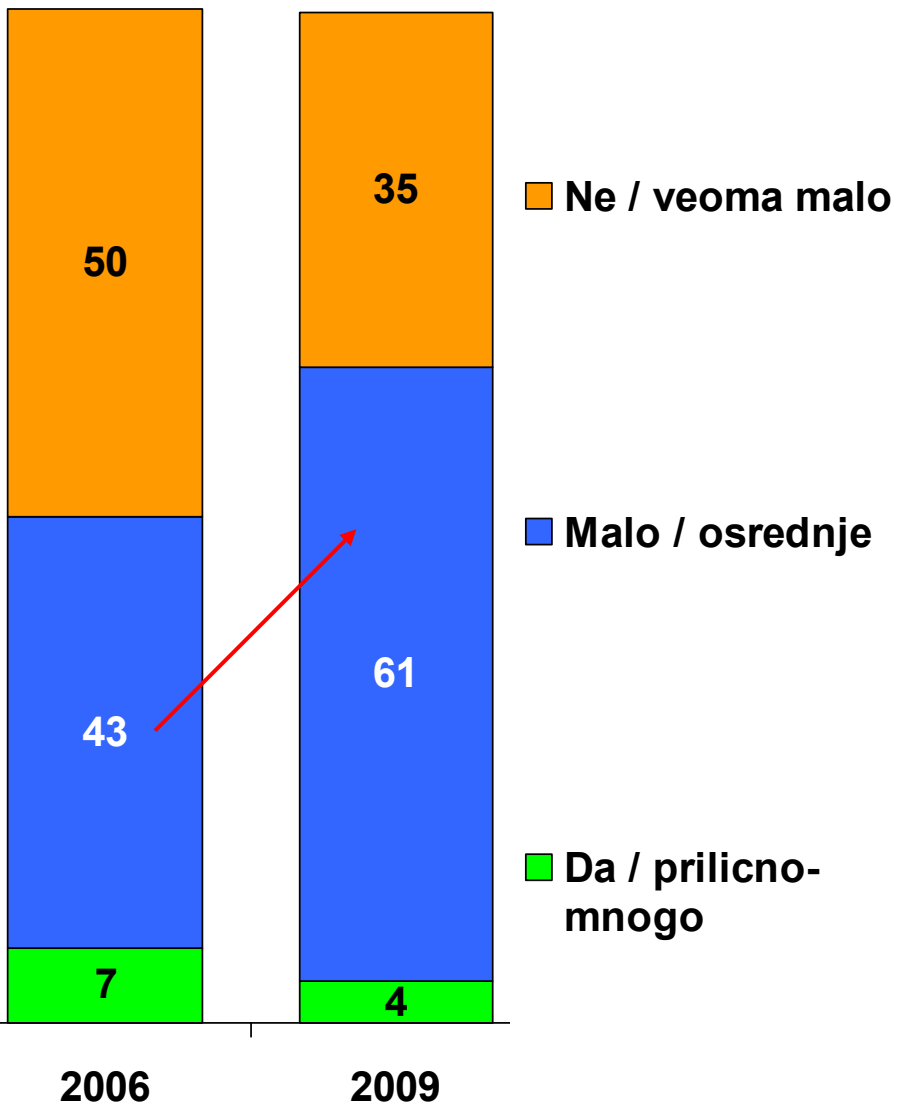

Da li možete da navedete neko suđenje za ratne zločine pred domaćim sudovima?

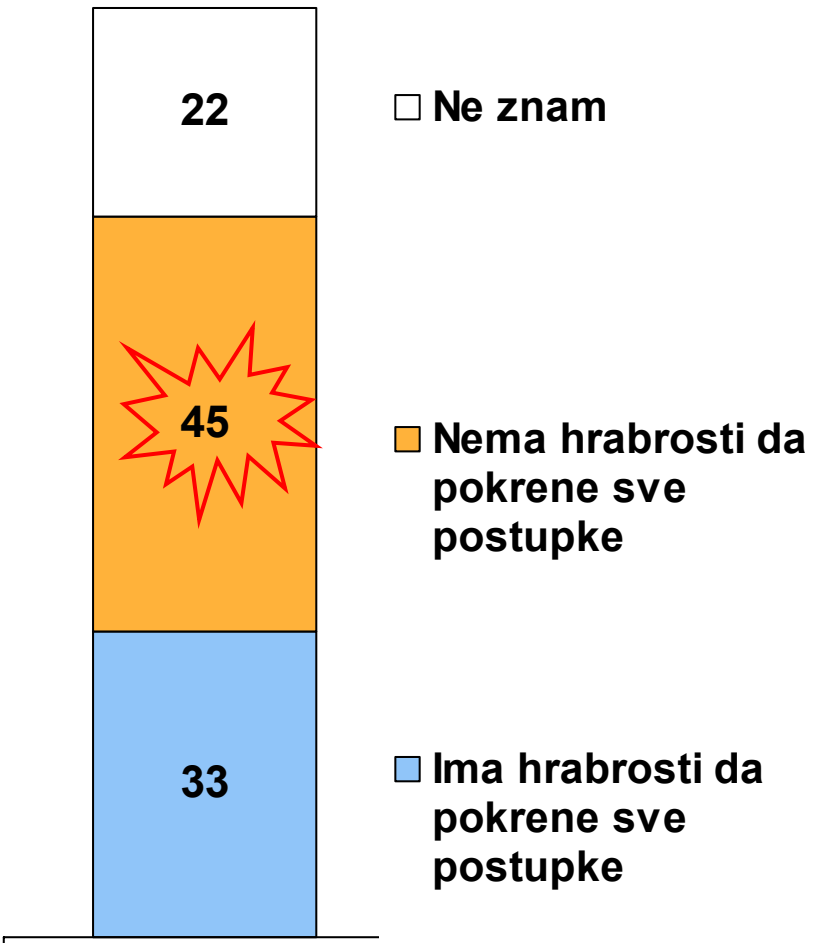

Da li ste upoznati sa radom Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije?

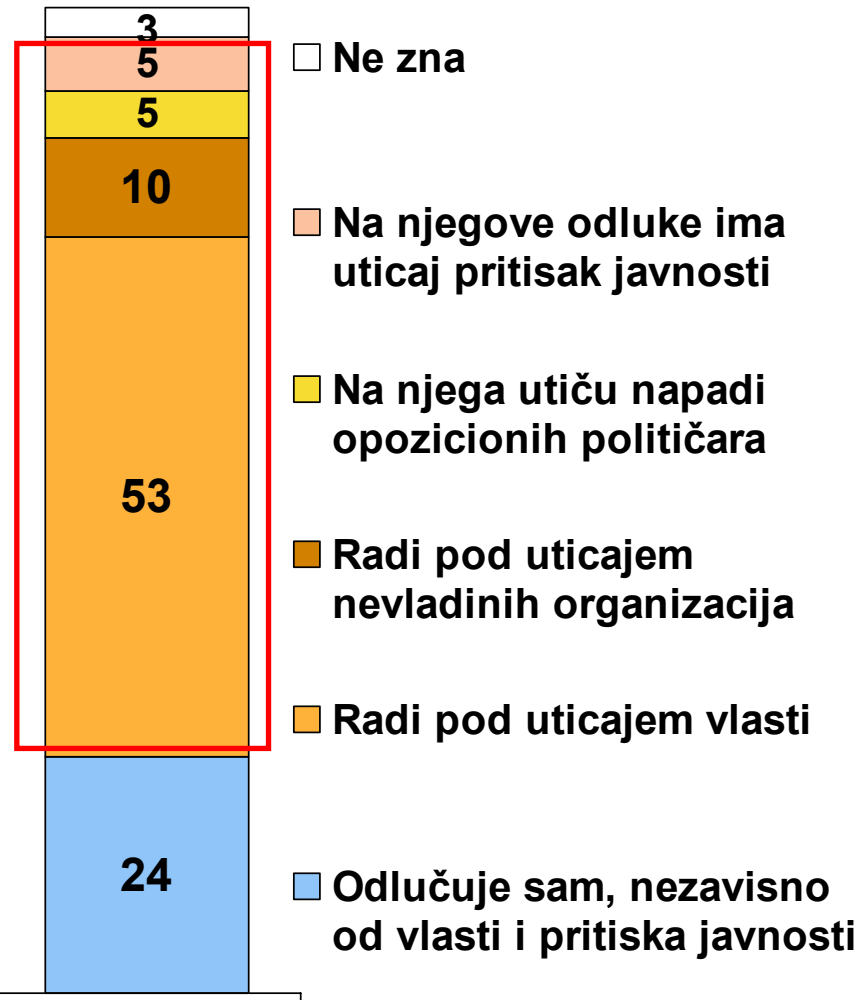
Kako biste ocenili rad Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije?

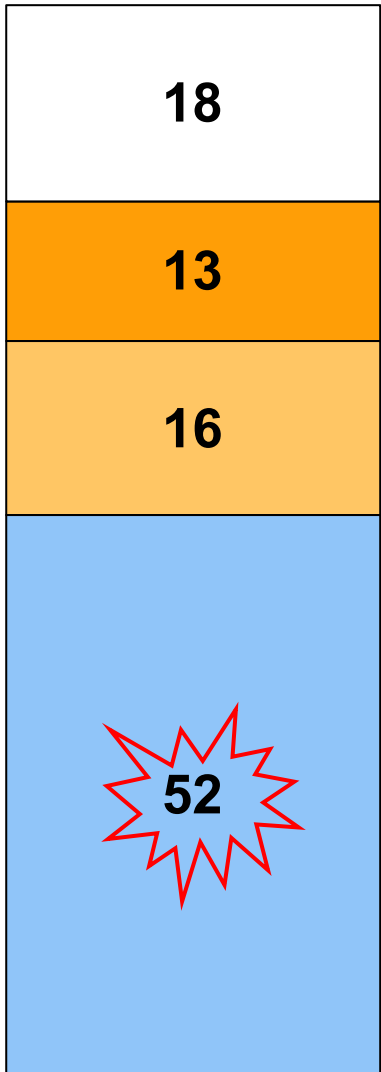
Da li mislite da Tužilaštvo za ratne zločine ima hrabrosti da pokrene sve postupke za ratne zločine, uključujući i one protiv visokih oficira Vojske i policije?

Da li mislite da je tužilac za ratne zločine nezavisan u svom radu ili je izložen političkim pritiscima?

Da li su domaći tužioci pristrasni u odnosu na nacionalnost okrivljenog?

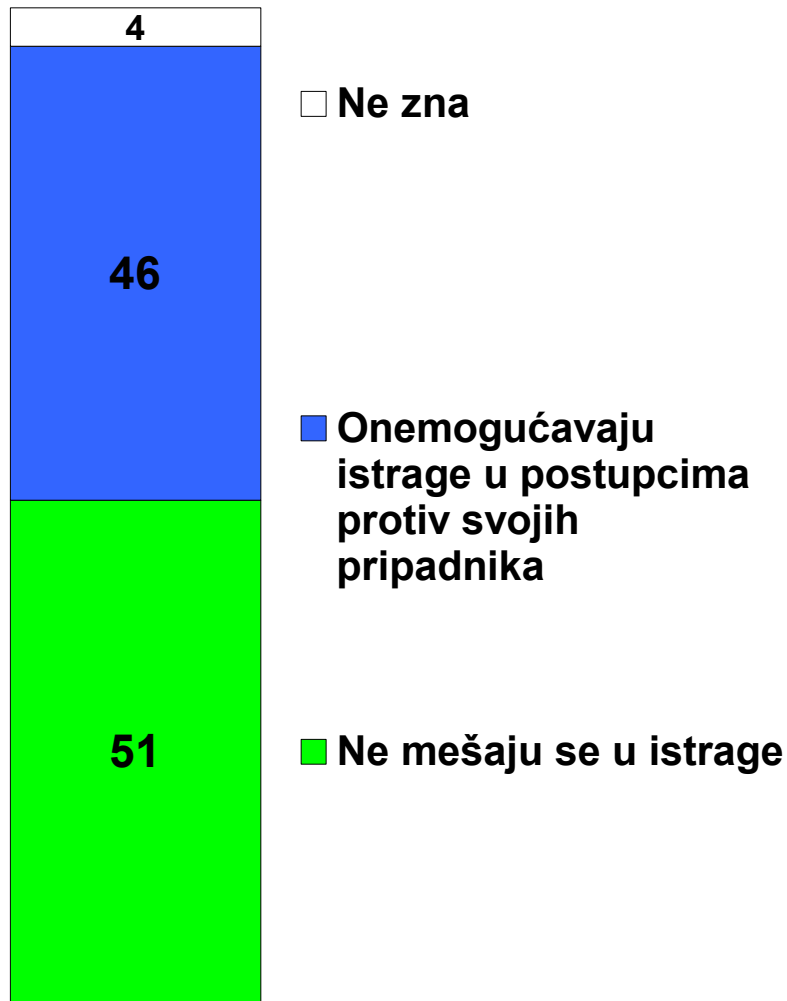
Ne zna, nema stav

Domaći tužioci su pristrasni jer su više usredsređeni na podizanje optužnica protiv počilaca srpske nacionalnosti nego počilaca drugih nacionalnosti (Albanaca, Bošnjaka, Hrvata)

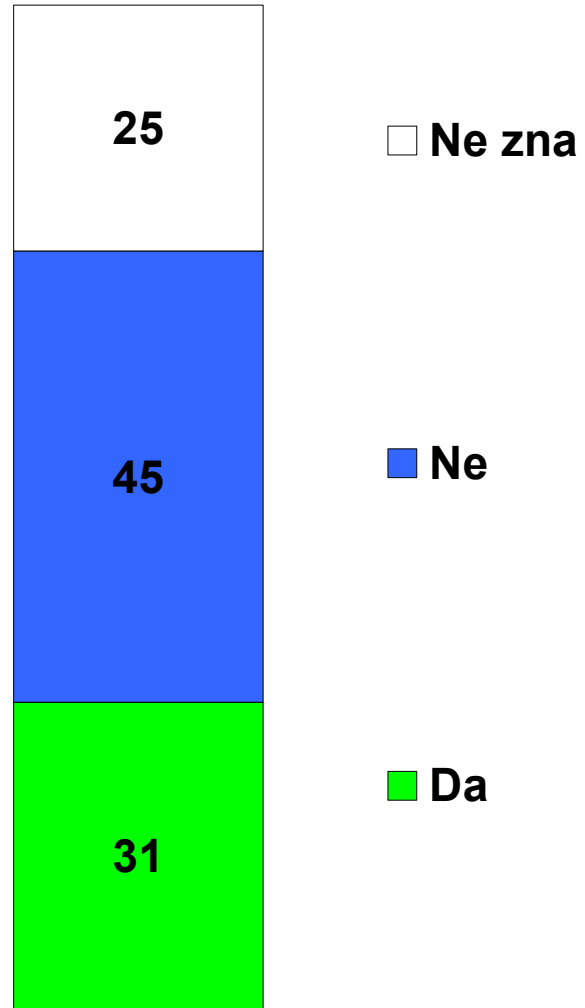
Domaći tužioci su pristrasni jer su više usredsređeni na podizanje optužnica protiv počilaca drugih nacionalnosti (Albanaca, Bošnjaka, Hrvata) nego počilaca srpske nacionalnosti

Domaći tužioci nisu pristrasni i odnose se podjednako prema svim počiniocima, bez obzira na nacionalnost

Da li službe bezbednosti, vojska i policija pokušavaju da onemoguće istragu u odnosu na svoje pripadnike?

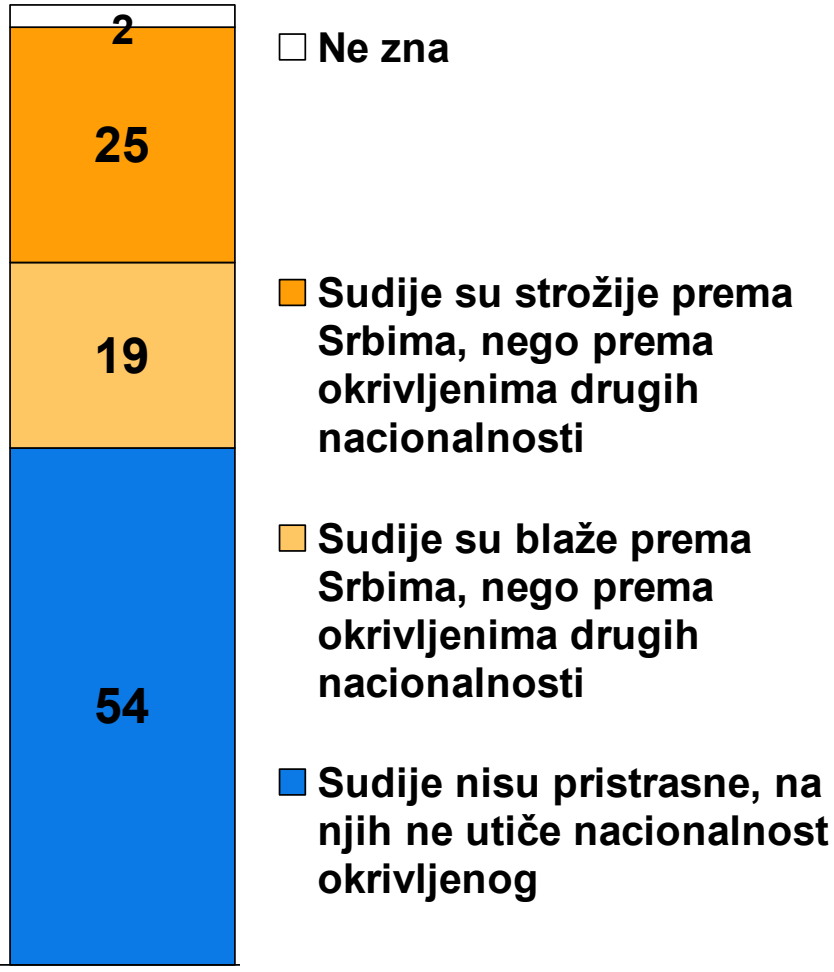
Da li mislite da su vojska i policija spremne da otkriju pojedince iz svojih redova koji su činili ratne zločine?

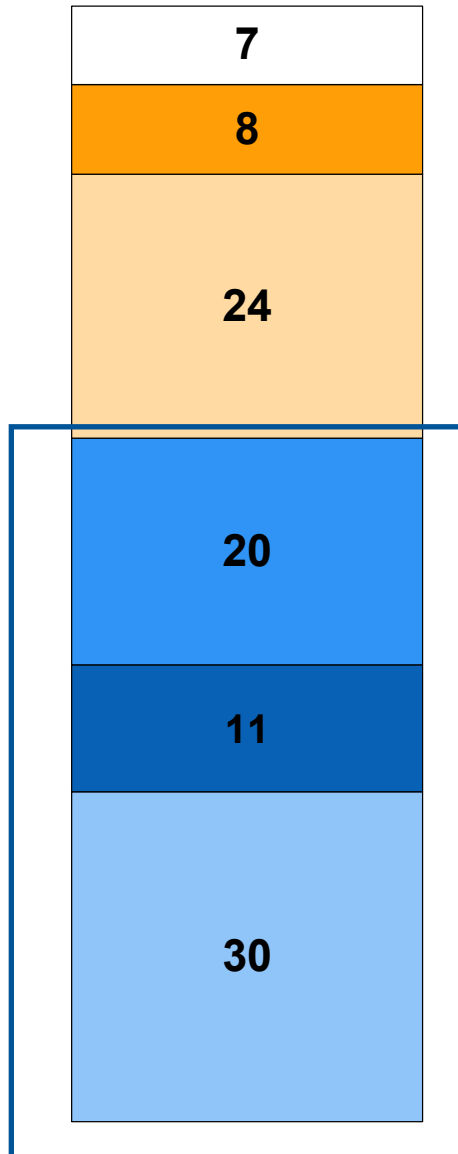
Da li su sudije Veća za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu nezavisne u svom radu ili su izložene pritiscima?

Da li su sudije domaćeg suda za ratne zločine pristrasne u odnosu na nacionalnost okrivljenog?

Šta mislite da je prvenstvena svrha suđenja za ratne zločine pred sudovima u Srbiji?

Ne zna-odbija

Da svu krivicu za ratna stradanja svali na Srbe

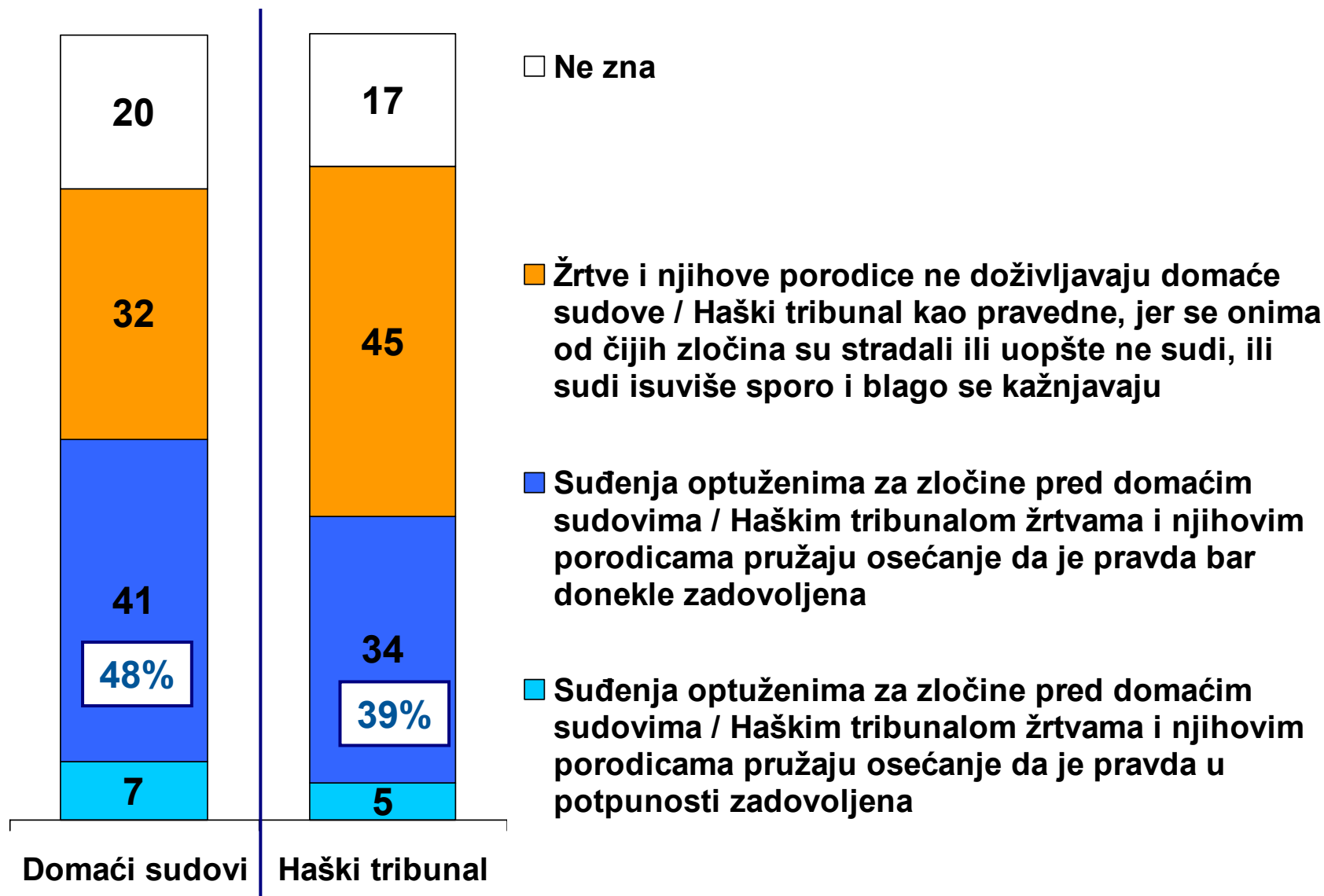
Da se udovolji zahtevima međunarodne zajednice

Da pokažu da je društvo u Srbiji u stanju da se suoči sa ratnim zločinima u prošlosti i da prihvati krivicu svojih sunarodnika

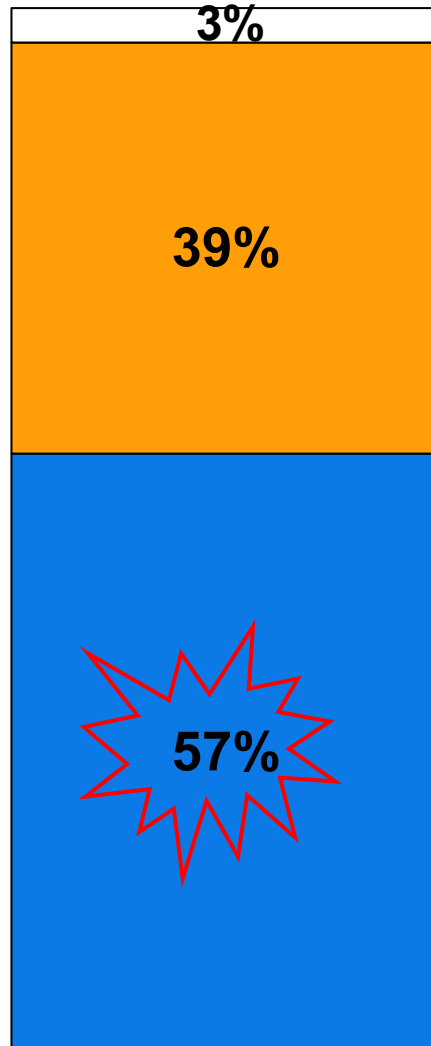
Da spreče da se zločini događaju u budućnosti.

Da pokažu da ratni zločini ne mogu proći nekažnjeno i time šire ideju mira i tolerancije među ljudima.

Šta mislite, kako suđenja pred domaćim sudom / Haškim tribunalom deluju na žrtve ratnih zločina i njihove porodice?

Šta mislite o presudama domaćih sudova za ratne zločine kojima je utvrđeno da su optuženi Srbi krivi za ratne zločine?

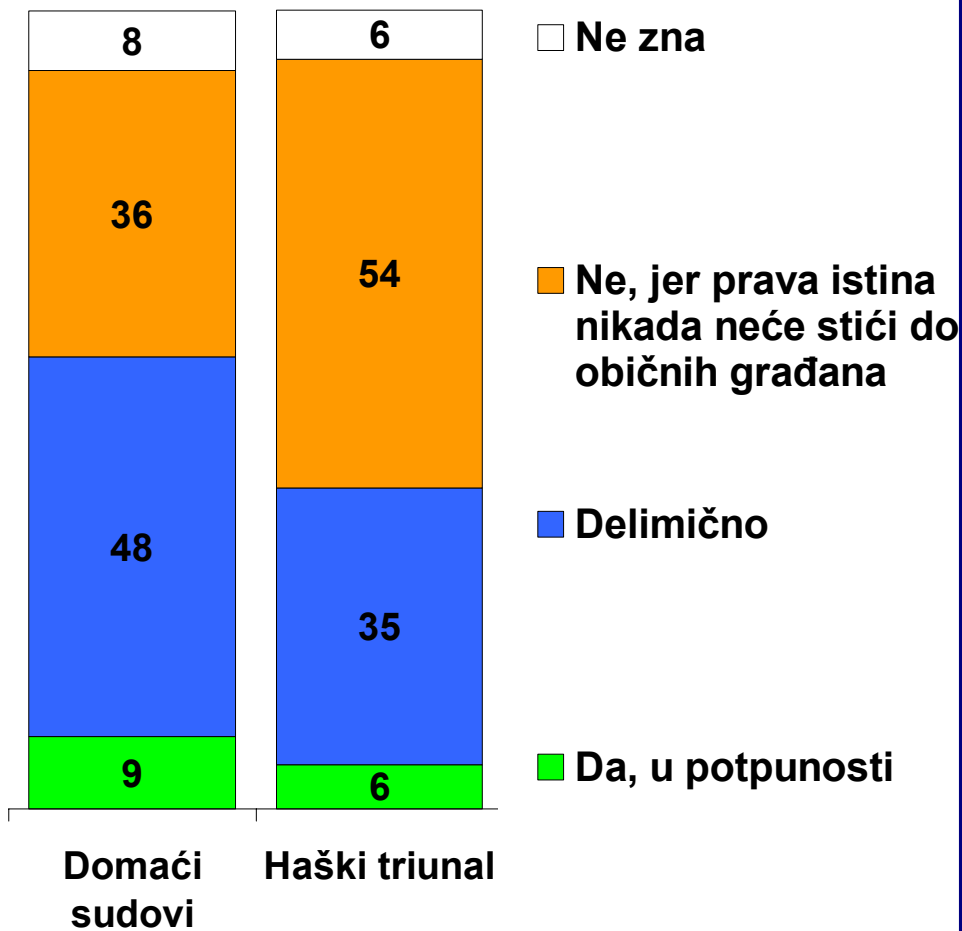

Ne zna

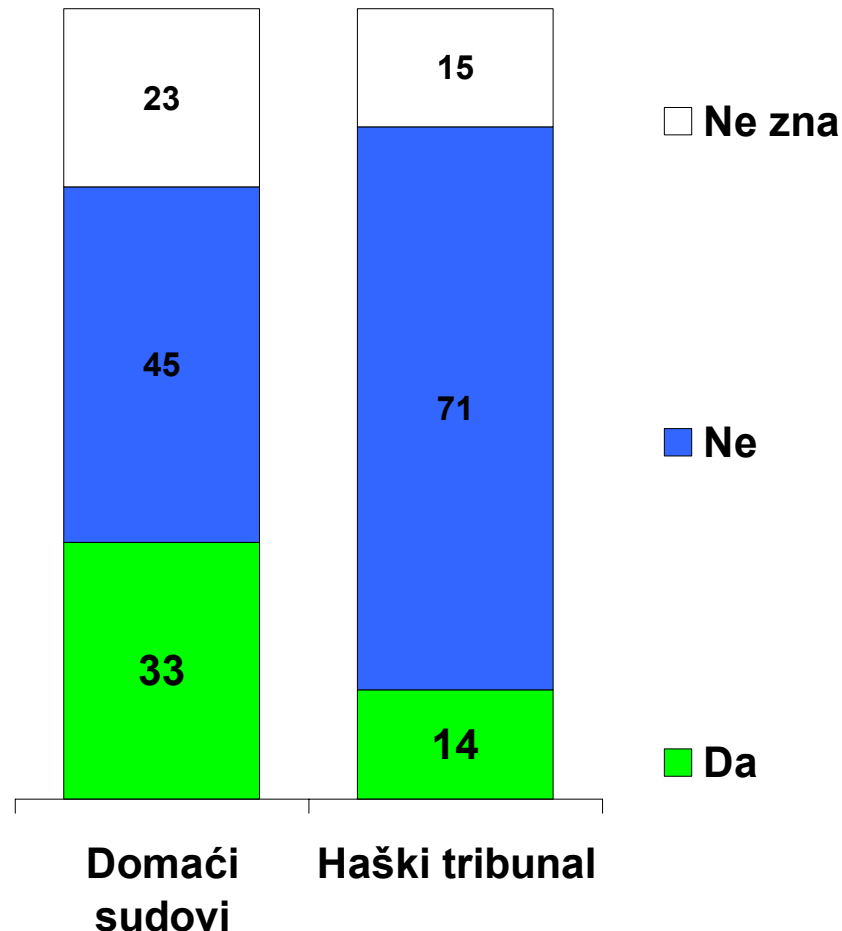
Ne verujem da je postupak bio pravičan i ne verujem u ono što je utvrđeno u presudi

Verujem da je sud doneo odluku samo na osnovu dokaza i prihvatam ono što je utvrđeno

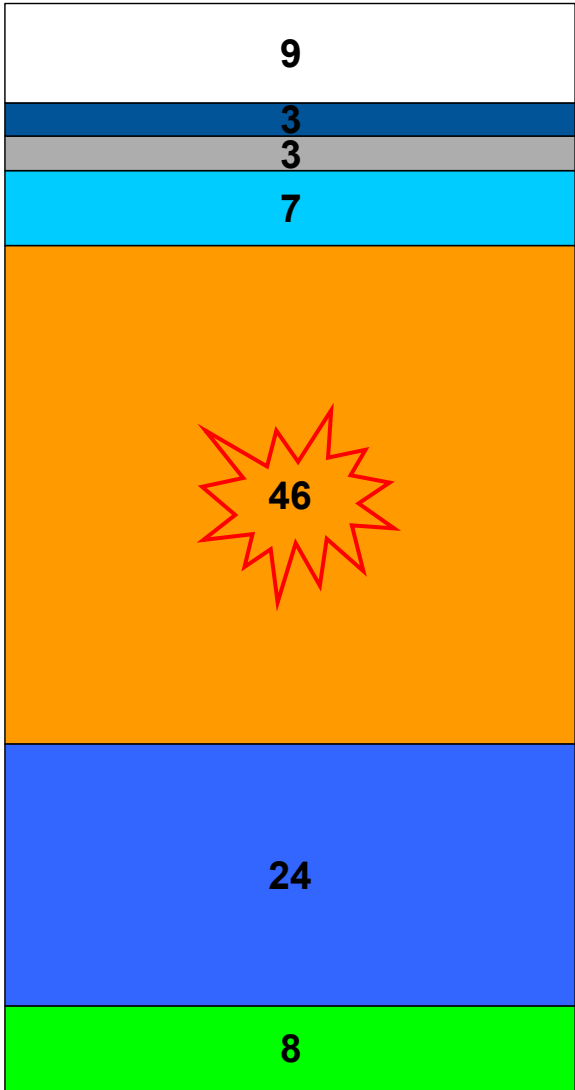
Da li suđenja pred domaćim sudovima za ratne zločine / Haškim tribunalom doprinose saznavanju istine o događajima u ratovima na prostoru bivše SFRJ?

Da li suđenja pred domaćim sudovima za ratne zločine / Haškim tribunalom doprinose procesu pomirenja u regionu, na prostoru bivše SFRJ?

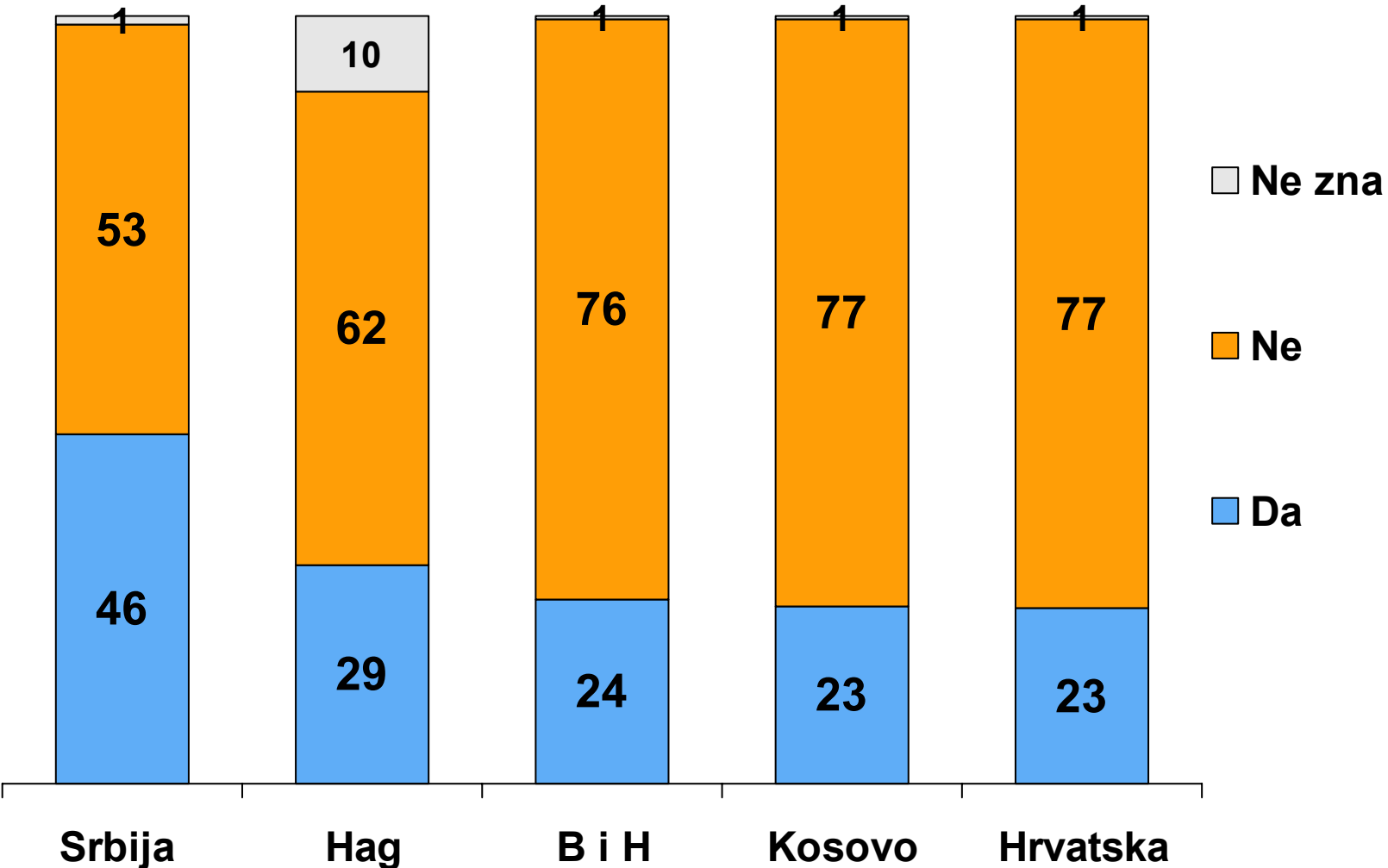

Gde, po vašem mišljenju, treba suditi za ratne zločine počinjene u ratovima na teritoriji bivše SFRJ?

- Ne zna
- Ne treba suditi
- Ne treba suditi, to se davno dogodilo i treba se okrenuti budućnosti
- Važno je da se sudi, nije bitno u kojoj državi, tj instituciji
- Svako pripadniku svog naroda (Srbija Srbima, Hrvatska Hrvatima, itd.)
- U državi u kojoj je zločin počinjen
- U Hagu

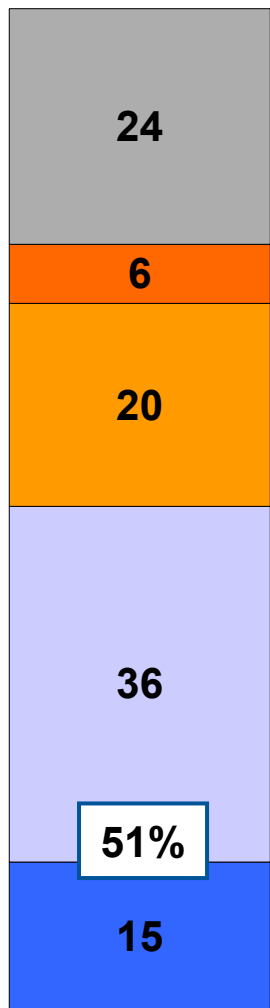
Da li biste bili spremni da svedočite pred sudovima za ratne zločine u...

INFORMISANOST I STAVOVI
PREMA DOGAĐAJIMA U
RATOVIMA 1991 – 1995 I NA
KOSOVU

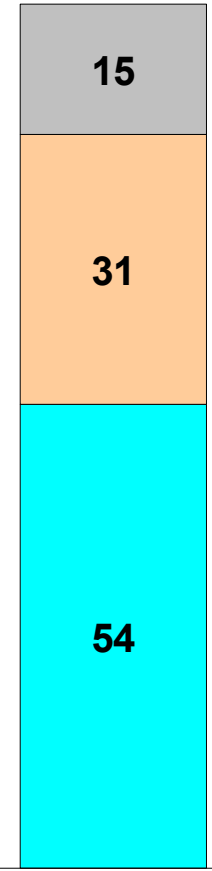
Koliko vi znate, šta se desilo u julu 1995 u Srebrenici?

Da li ubistva Bošnjaka u Srebrenici jesu genocid? (Oni koji misle da je bilo streljanja, 51% populacije)

- Ne znam
- Nije se ništa dogodilo, navodni zločini srpskih snaga su izmišljeni
- Nije bilo streljanja, ali je bilo žrtava u borbi
- Streljano je, ali mnogo manje od 7000 ljudi
- Streljano je preko 7000 civila i ratnih zarobljenika Bošnjaka

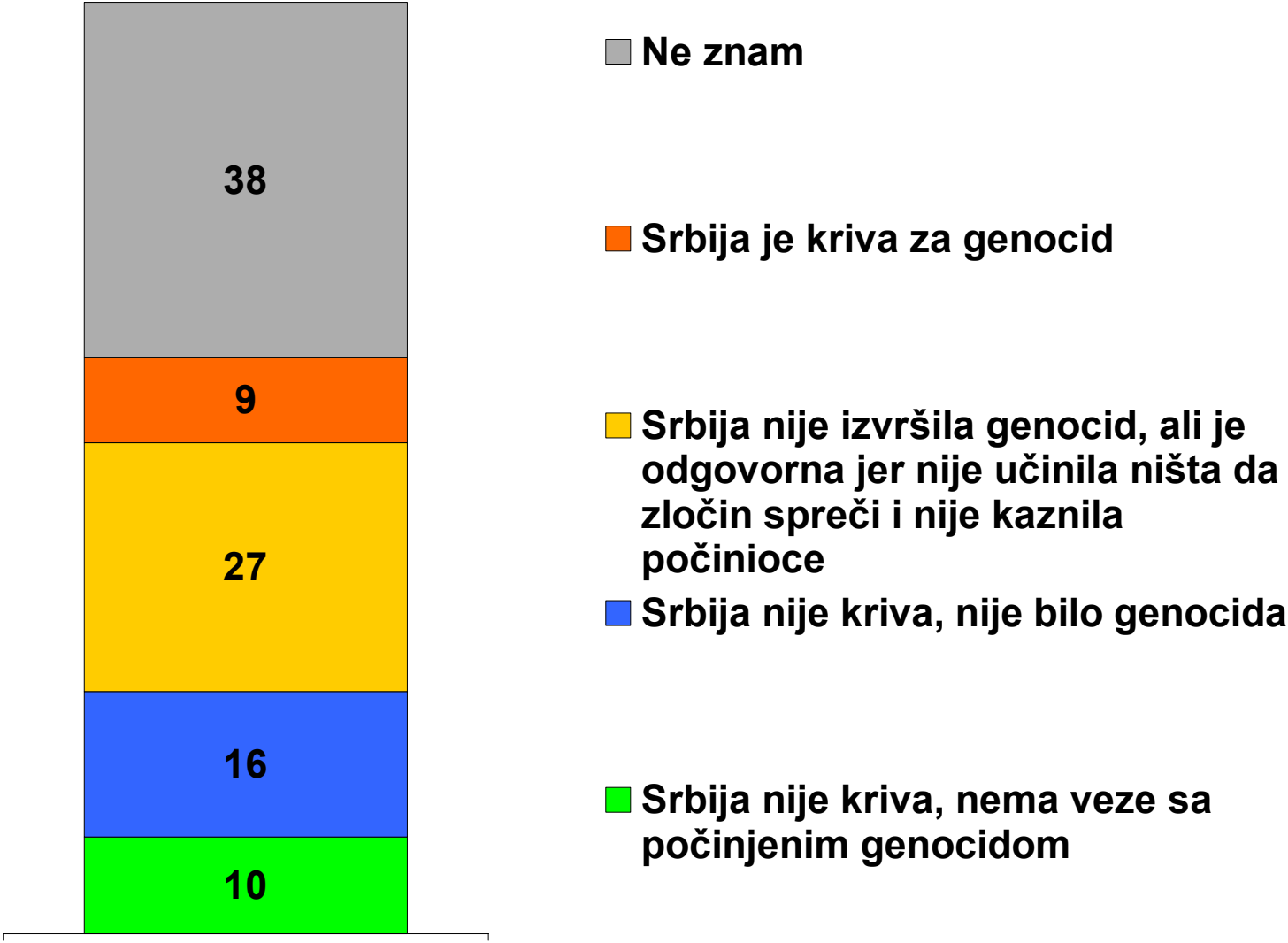
51%

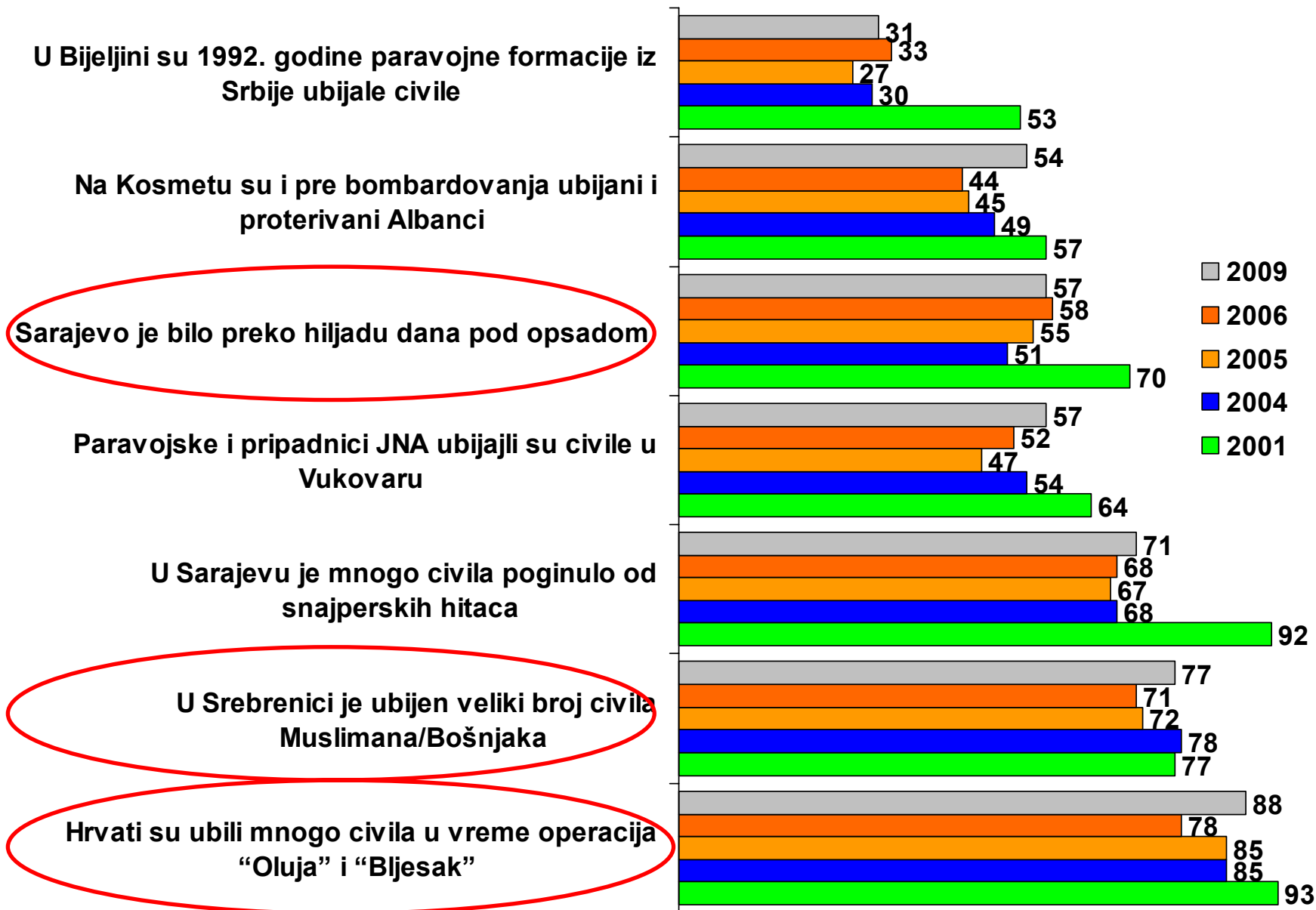
- Ne zna
- Ne
- Da

Da
27% ukupne ciljane populacije

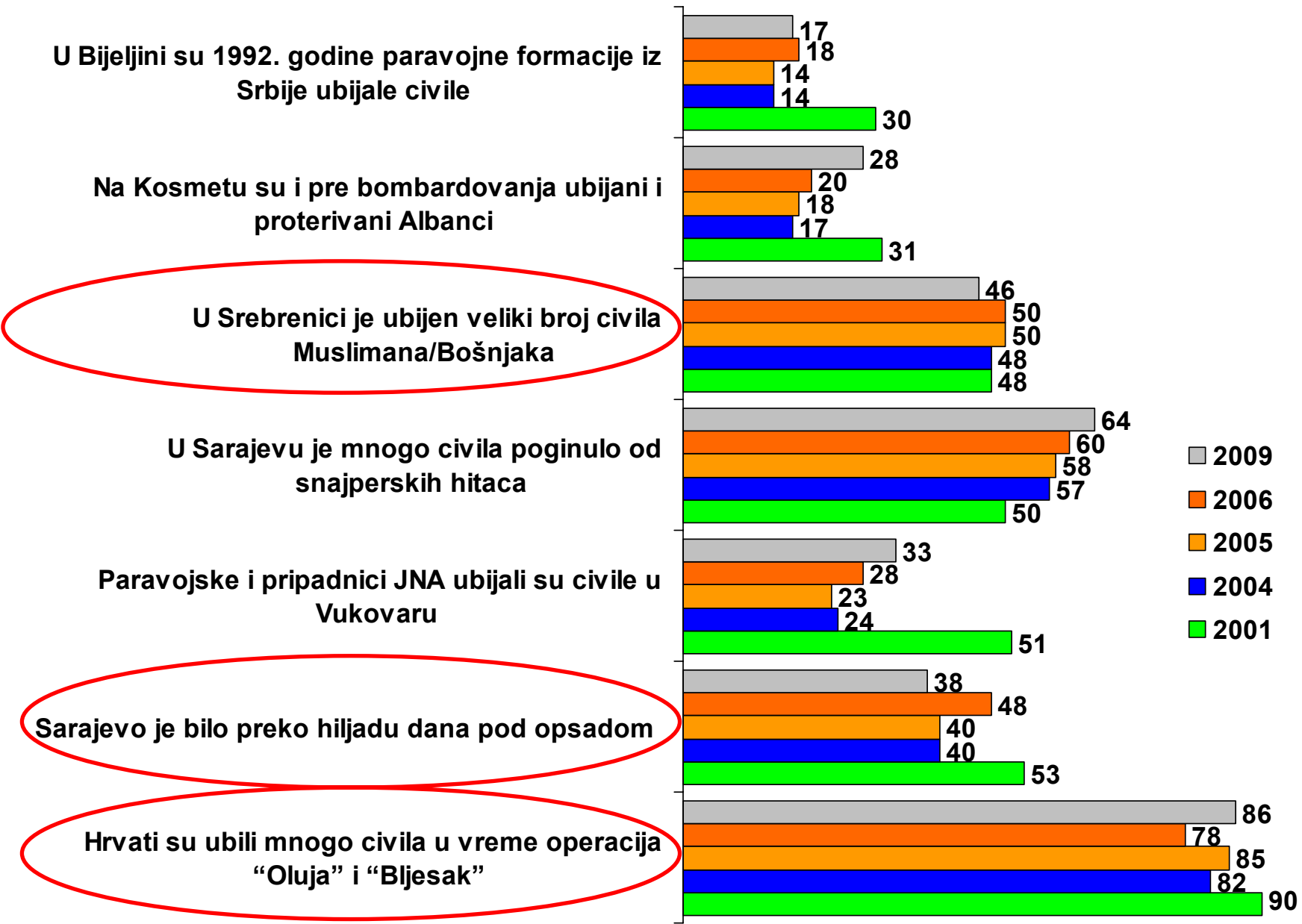
Da li znate kako je presudio Međunarodni sud pravde u postupku po tužbi za genocid koju je BiH podnela protiv Srbije?

Da li ste čuli za sledeće događaje? % građana koji su čuli za događaj

Da li verujete u istinitost tog događaja? % građana koji veruju u istinitost

Ipsos StrategicPuls

Da li je po vašem mišljenju taj događaj bio neminovnost rata ili ratni zločin za koji počinioци treba da odgovaraju? % građana koji smatraju da je to **ratni zločin**

U Bijeljini su 1992. godine paravoјne formacije iz Srbije ubijale civile

Na Kosmetu su i pre bombardovanja ubijani i proterivani Albanci

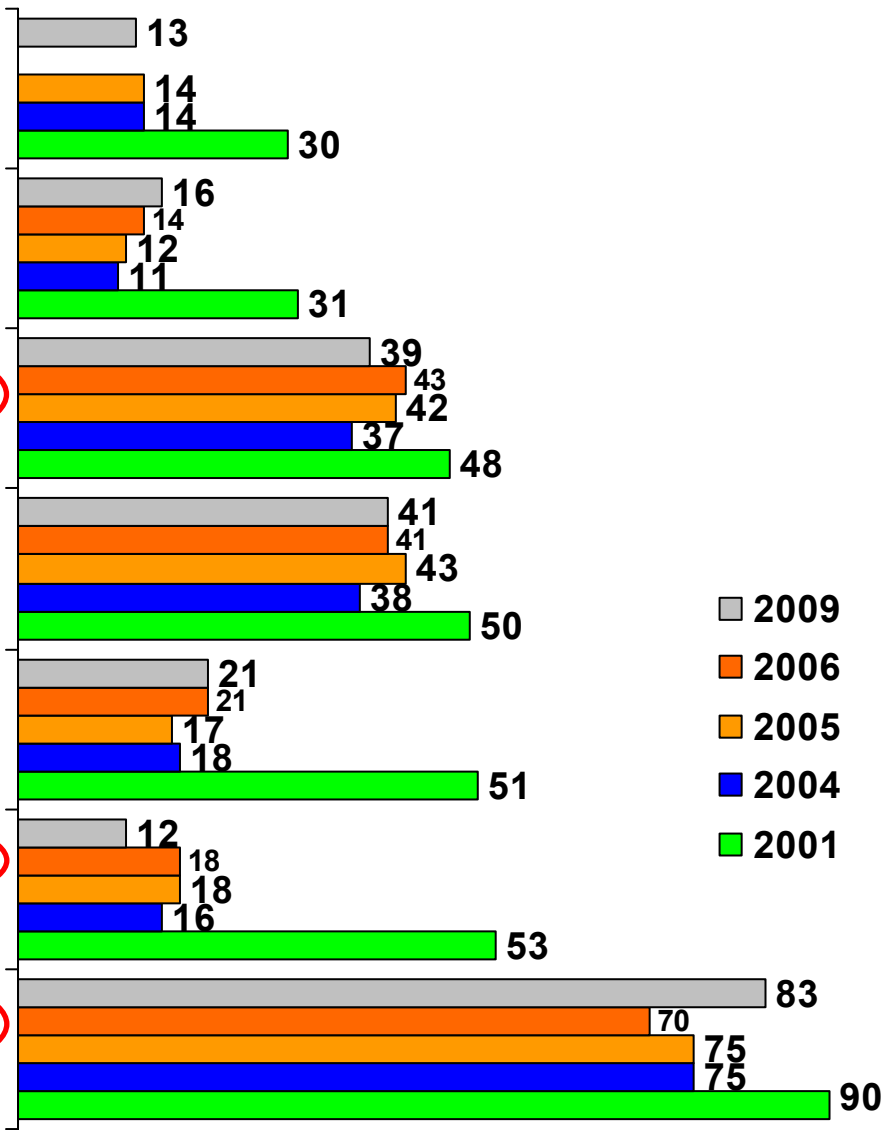
U Srebrenici je ubijen veliki broj civila Muslimana/Bošnjaka

U Sarajevu je mnogo civila poginulo od snajperskih hitaca

Paravoјske i pripadnici JNA ubijali su civile u Vukovaru

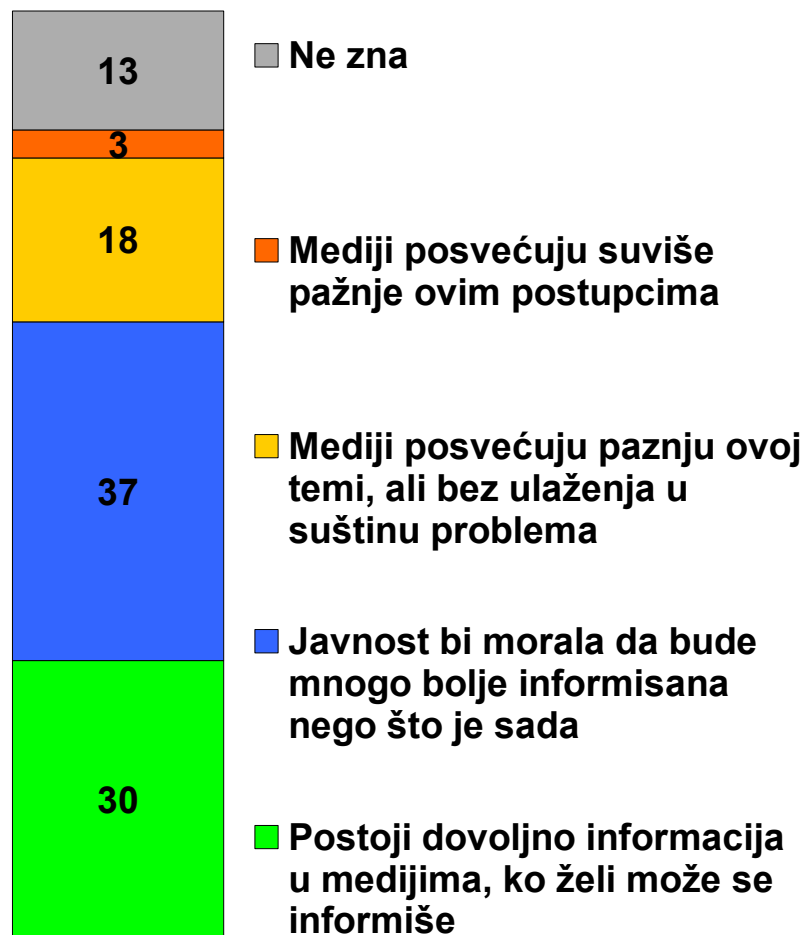
Sarajevo je bilo preko hiljadu dana pod opsadom

Hrvati su ubili mnogo civila u vreme operacija "Oluja" i "Bljesak"

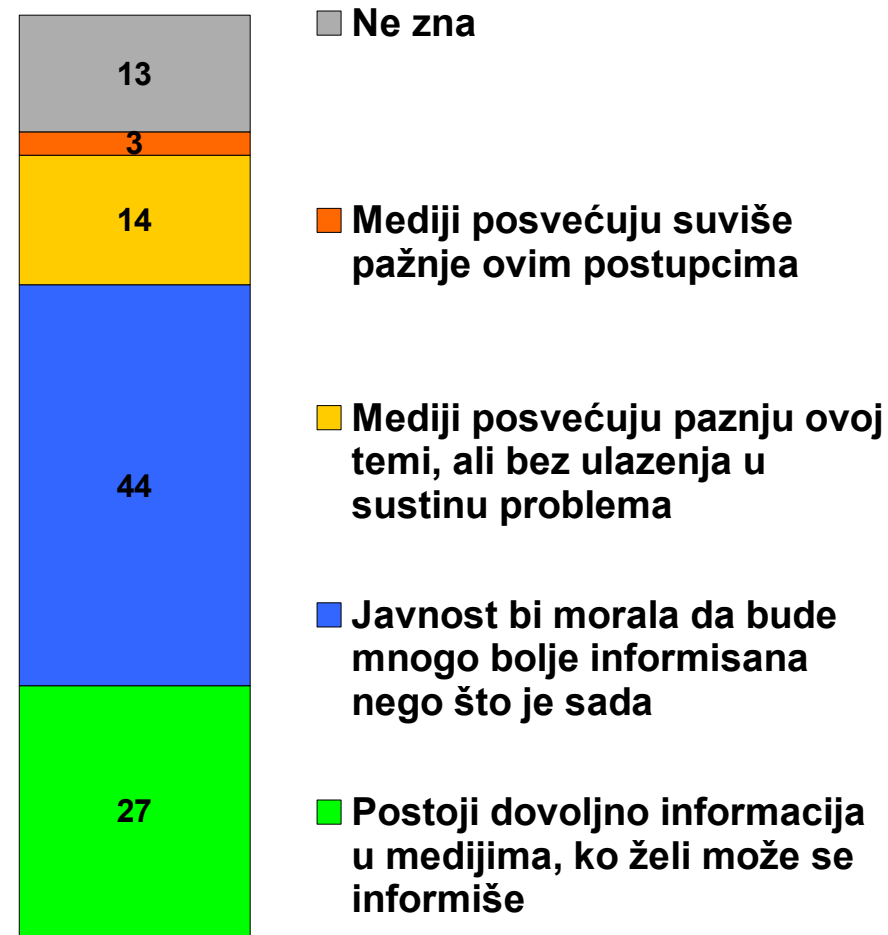

ULOGA MEDIJA

Da li javnost iz medija dobija dovoljno informacija o suđenjima pred Haškim tribunalom?

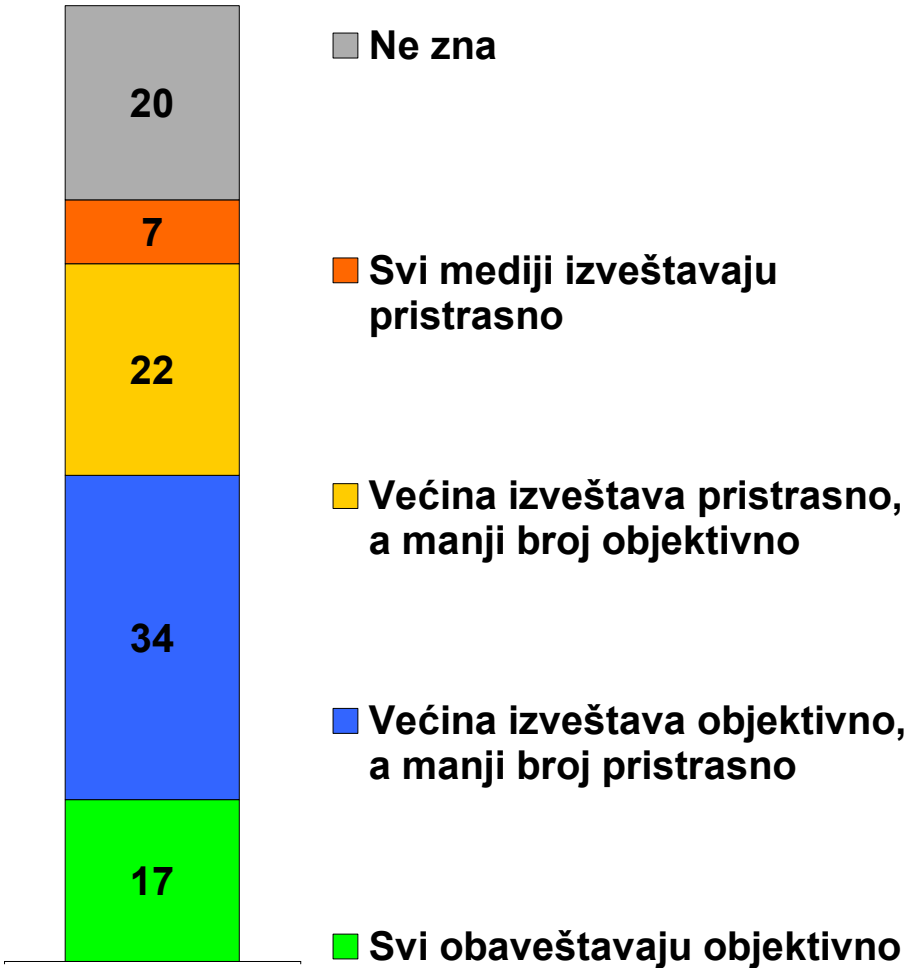

Da li javnost iz medija dobija dovoljno informacija o suđenjima za ratne zločine pred domaćim sudovima?

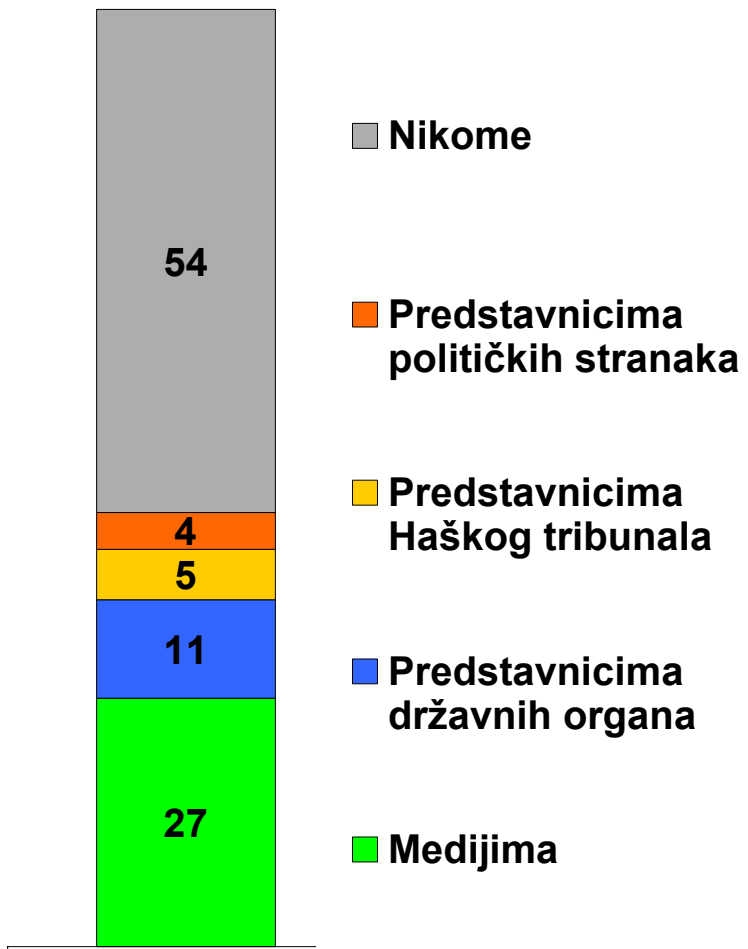

Na koji način mediji izveštavaju o suđenjima pred Haškim tribunalom?

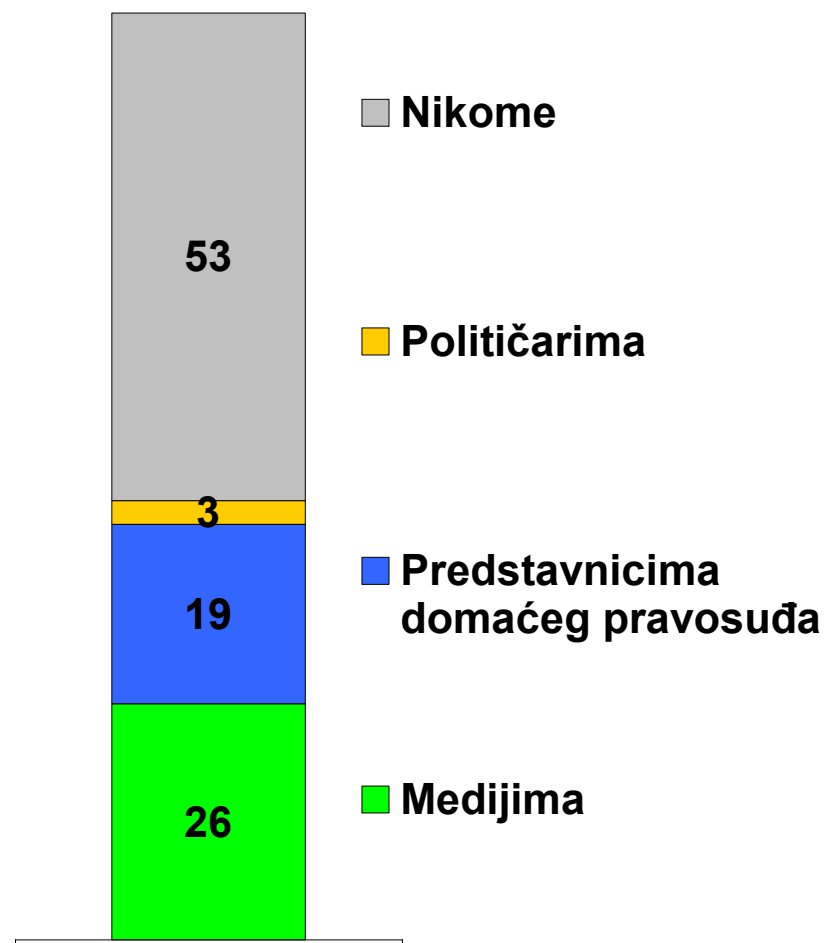
Na koji način mediji izveštavaju o suđenjima za ratne zločine pred domaćim pravosudnim organima?

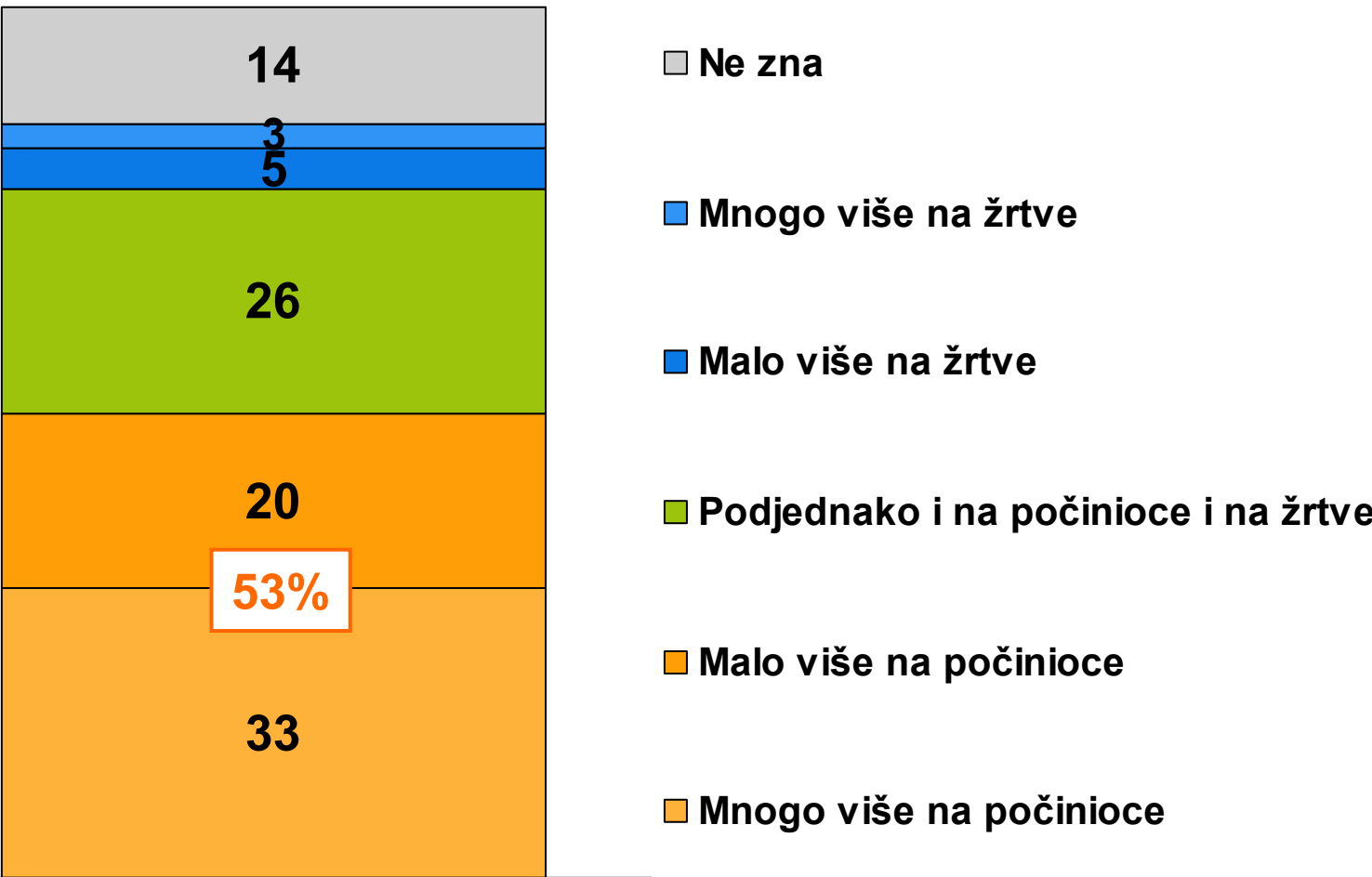
Kome najviše verujete kada su u pitanju informacije o suđenjima za ratne zločine pred Haškim tribunalom?

Kome najviše verujete kada su u pitanju informacije o suđenjima za ratne zločine pred domaćim sudovima?

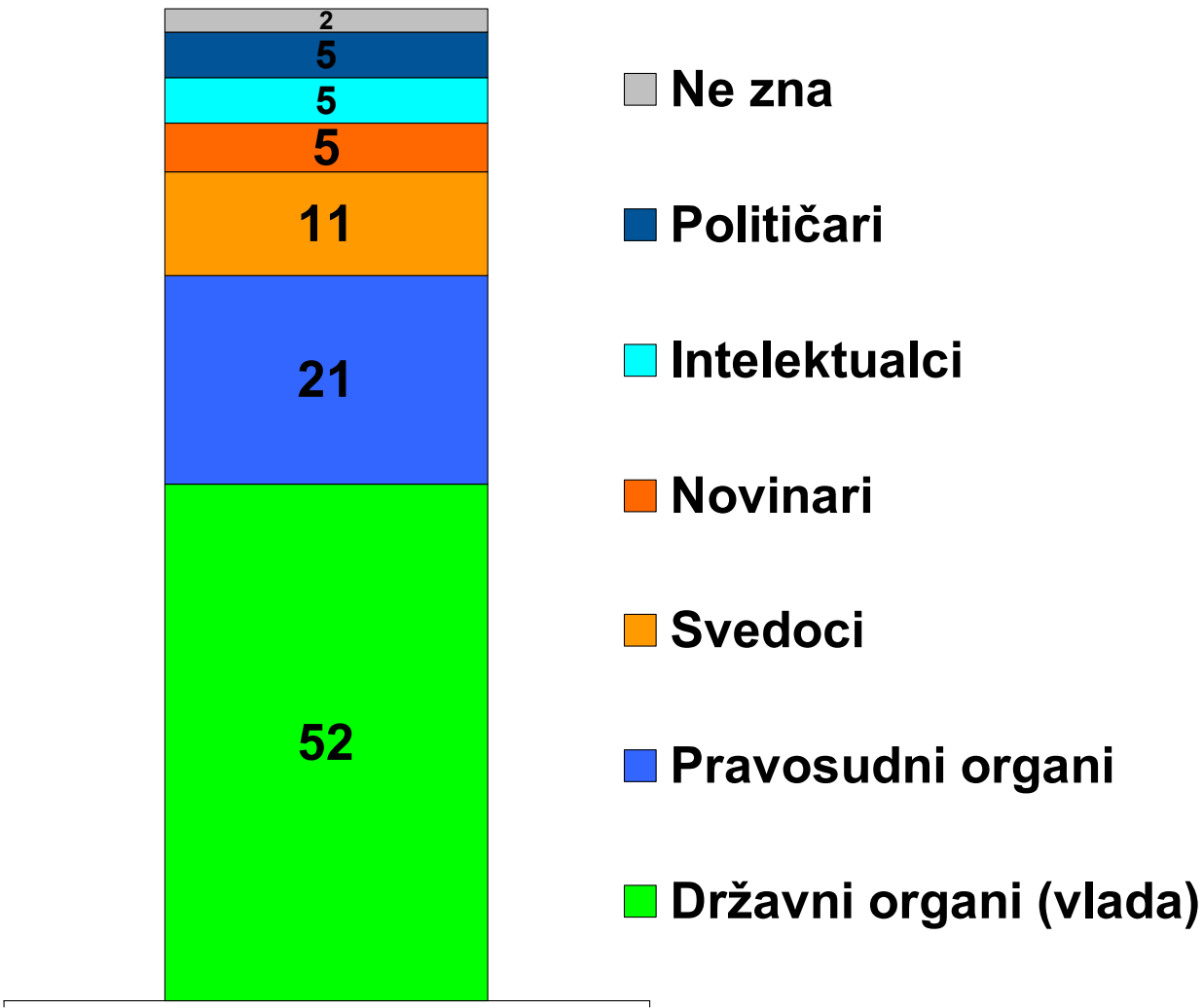

Kome mediji posvećuju više pažnje, odnosno na koga se više usredsređuju, na počinioce ili na žrtve ratnih zločina?

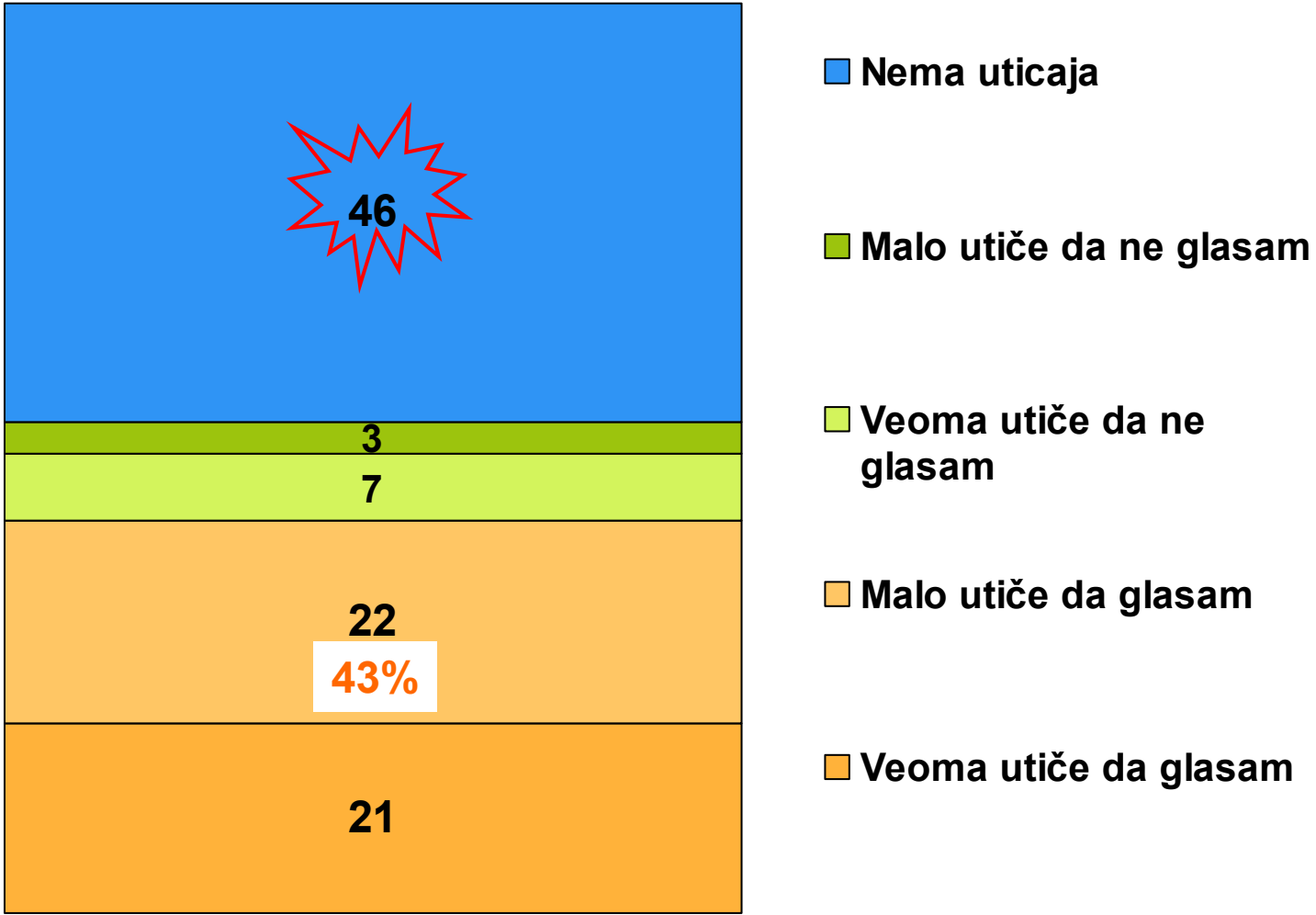

ODNOS PREMA SUOČAVANJU S
DOGAĐAJIMA VEZANIM ZA SUKOB
NA PROSTORIMA BIVŠE SFRJ

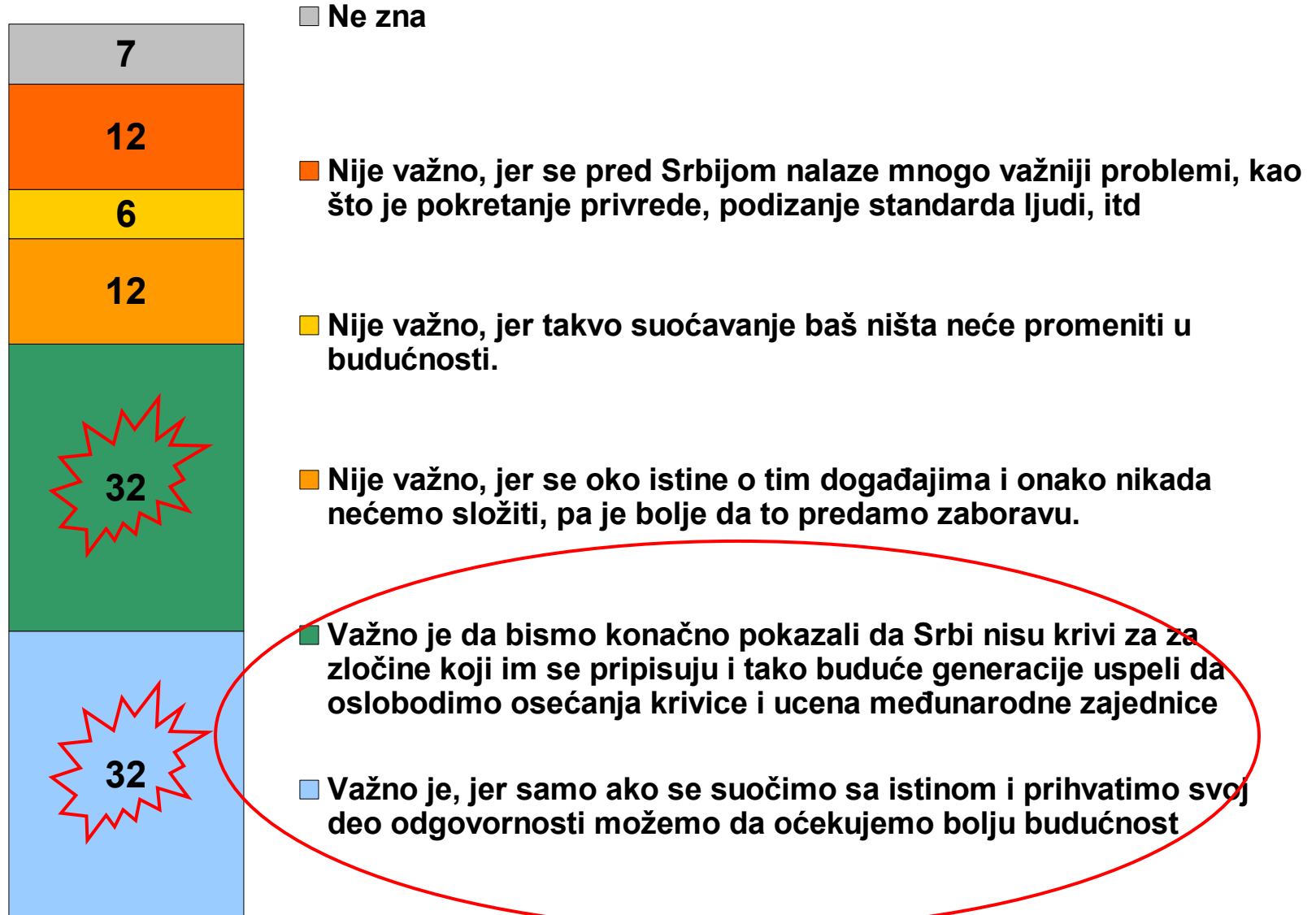
Kada treba saopštiti istine neprijatne za nas u vezi s ratnim događajima, ko bi trebalo da ih iznese?

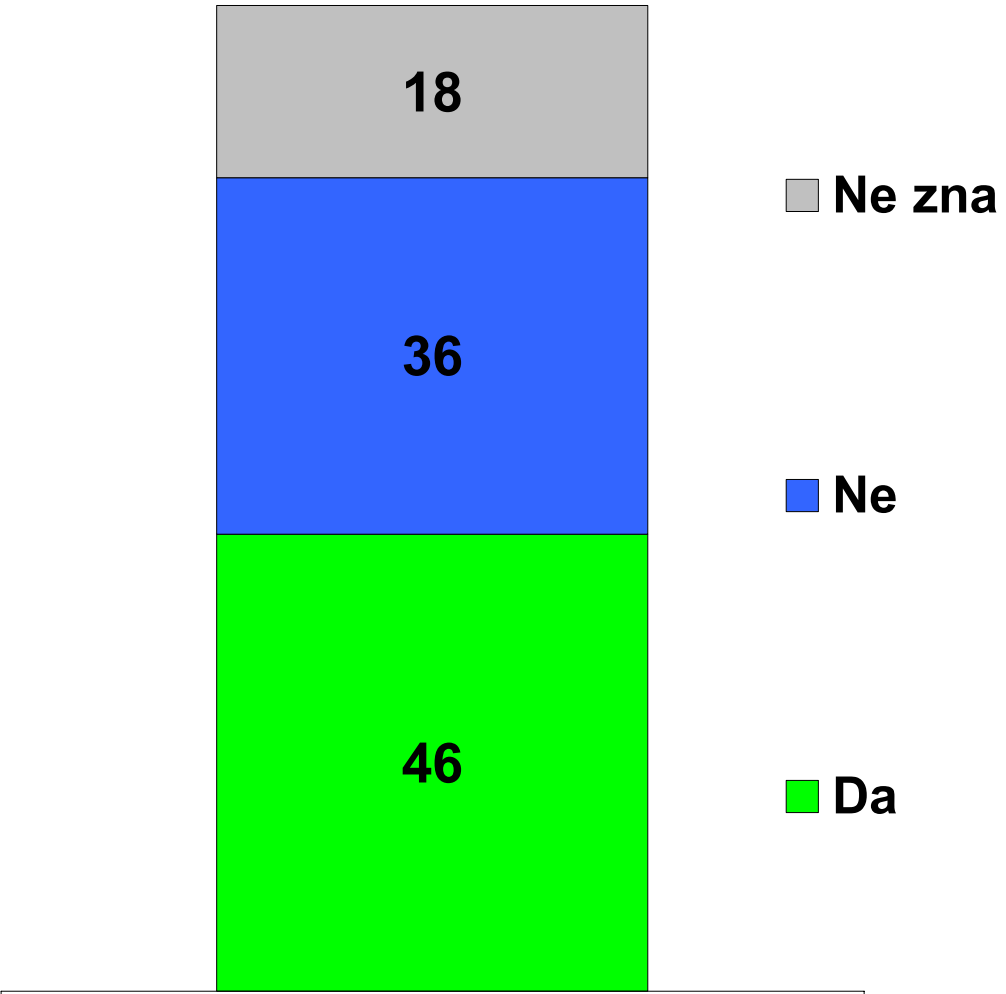
Koliko stav određene stranke (političara) prema Haškom tribunalu ili suđenjima za ratne zločine pred domaćim sudovima utiče da glasate za tu stranku ili podržite tog političara?

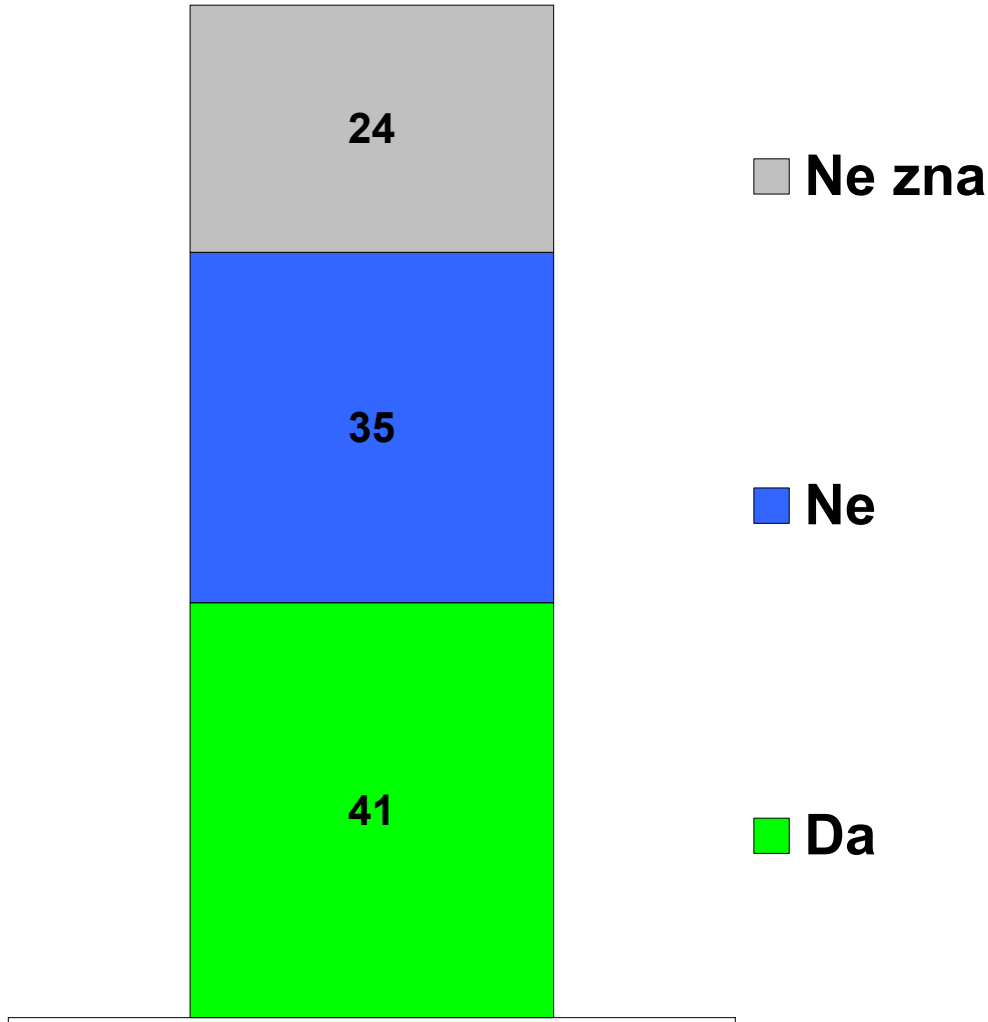
Da li je suočavanje sa događajima iz ratova na prostoru bivše SFRJ važno za budućnost zemlje?

Da li treba nastaviti suđenja za ratne zločine u Srbiji i kada Haški tribunal prestane sa radom?

Da li smatrate da postoji potreba za osnivanjem nekog tela koje bi se, pored sudova, bavilo utvrđivanjem činjenica o zločinima tokom rata (npr. regionalna komisija za istinu i pomirenje, ili neko slično telo)?

Beogradski centar za ljudska prava

HVALA NA PAŽNJI!